

Ergis S.A.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

**WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z
BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

Warszawa, 19 kwietnia 2018 roku

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	3
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych.	7
Dodatkowe noty objaśniające	8
1. Informacje ogólne	8
2. Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	10
3. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	16
4. Korekty błędów oraz danych porównawczych	18
5. Stosowane zasady rachunkowości	24
6. Przychody	38
7. Segmenty operacyjne	38
8. Przychody i koszty	41
9. Podatek dochodowy	44
10. Działalność zaniechana	46
11. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia	46
12. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFSS	46
13. Zysk przypadający na jedną akcję	47
14. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	48
15. Rzeczowe aktywa trwale	48
16. Wartość firmy	50
17. Wartości niematerialne	51
18. Jednostki zależne i stowarzyszone	52
19. Pozostałe aktywa finansowe	55
20. Pozostałe aktywa niefinansowe	55
21. Świadczenia pracownicze	55
22. Zapasy	56
23. Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	57
24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	59
25. Kapitał podstawowy i kapitały rezerwowe	60
26. Pożyczki i kredyty bankowe	62
27. Rezerwy	65
28. Rozliczenia międzyokresowe bierne	65
30. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	67
31. Zobowiązania z tytułu leasingu	67
32. Instrumenty finansowe, cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	68
33. Transakcje z jednostkami powiązаныmi	74
34. Nabycie jednostek zależnych	76
35. Zbycie działalności	76
36. Transakcje niepieniężne - inwestycje i finansowanie	76
37. Umowy leasingu operacyjnego	76
38. Zobowiązania do poniesienia wydatków	77
39. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe	77
40. Zatrudnienie	77
41. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta	77
42. Zdarzenia po dniu bilansowym	78
43. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	78

Sprawozdanie z całkowitych dochodów**Układ kalkulacyjny**

		rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
	Nota nr		
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów	6.	468 873	428 027
Koszt własny sprzedaży	8.	398 190	360 207
Zysk/strata brutto na sprzedaży		70 683	67 820
Koszty sprzedaży	8.	27 098	23 185
Koszty zarządu	8.	21 770	20 635
Zysk/strata ze sprzedaży		21 815	24 000
Pozostałe przychody operacyjne	8.5.	2 400	1 147
Pozostałe koszty operacyjne	8.6.	378	2 821
Zysk/strata na działalności operacyjnej		23 837	22 326
Przychody finansowe	8.7.	33 213	3 542
Koszty finansowe	8.8.	13 302	2 835
Zysk/strata brutto		43 748	23 033
Podatek dochodowy	9.	8 587	4 123
Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej		35 161	18 910
Inne całkowite dochody		-	-
Całkowite dochody ogółem		35 161	18 910
Liczba akcji na koniec okresu	szt.	38 243 532	38 699 335
Średnioważona liczba akcji	szt.	38 398 680	39 194 926
Zysk na jedną akcję w PLN	13.	0,92	0,49

Warszawa, 19.04.2018

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych : *Anna Mochalska*

Zarząd:

*Tadeusz Nowicki**Jan Polaczek**Prezes Zarządu**Wiceprezes Zarządu*

/12340/

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

		na dzień 31.12.2017	na dzień 31.12.2016 (przekształcone)	na dzień 01.01.2016 (przekształcone)
AKTYWA	Nota nr			
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	15.	133 833	116 321	118 418
Wartość firmy	16.	19 032	19 032	19 032
Aktywa niematerialne	17.	32	20	15
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	9.4.	-	6 979	7 029
Inwestycje w jednostkach zależnych	18.	51 174	58 681	58 681
Pozostałe aktywa finansowe	19.	2 364	55	78
Pozostałe aktywa		-	-	16
Aktywa trwałe razem		206 435	201 088	203 269
Aktywa obrotowe				
Zapasy	22.	54 521	48 429	45 785
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	23.	66 634	53 696	60 037
Pozostałe aktywa finansowe	19.	2 588	34	28
Bieżące aktywa podatkowe	9.4.	2 066	-	269
Pozostałe aktywa niefinansowe	20.	505	386	529
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24.	16 377	1 256	13 038
Aktywa obrotowe razem		142 691	103 801	119 686
Aktywa razem		349 126	304 889	322 955

	Nota nr	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)	01.01.2016 (przekształcone)
PASYWA				
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	25.1.	23 047	23 662	23 662
Akcje własne		- 946	- 3 784	-
Nadwyżka ze sprzedaży akcji		40 368	45 305	45 305
Kapitał rezerwowy	25.2.	22 912	22 912	22 912
Zyski zatrzymane	25.3.	115 325	87 845	75 212
Razem kapitał własny		200 706	175 940	167 091
Zobowiązania długoterminowe				
Pożyczki i kredyty bankowe	26.	57 689	38 872	37 996
Zobowiązania z tytułu leasingu	31.	2 335	2 797	1 603
Rezerwa na podatek odroczony	9.4.	1 616	-	-
Rezerwy długoterminowe	27.	372	154	136
Przychody przyszłych okresów	29.	4 691	5 415	6 152
Zobowiązania długoterminowe razem		66 703	47 238	45 887
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	30.	30 880	31 412	61 969
Pożyczki i kredyty bankowe	26.	46 304	44 003	43 342
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	30.	1 054	1 049	748
Bieżące zobowiązania podatkowe	9.3.	-	908	-
Rezerwy krótkoterminowe	27.	58	-	-
Rozliczenia międzyokresowe bierne	27.	2 693	3 602	3 181
Przychody przyszłych okresów	28.	728	737	737
Zobowiązania krótkoterminowe razem		81 717	81 711	109 977
Zobowiązania razem		148 420	128 949	155 864
Pasywa razem		349 126	304 889	322 955

Warszawa, 19.04.2018

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych : *Anna Mochalska*

Tadeusz Nowicki

Jan Polaczek

Zarząd:

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

/12340/

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Nota	Kapitał podstawowy	Akcje własne	Nadwyżka ze sprzedaży akcji	Kapitał rezerwowy	Zyski zatrzymane	Razem
Stan na 1 stycznia 2017 roku		23 662	-	45 305	22 912	86 573	178 452
Korekty błędów	4.	-	- 3 784	-	-	1 272	- 2 512
Stan na 1 stycznia 2017 roku po przekształceniu		23 662	- 3 784	45 305	22 912	87 845	175 940
Zysk netto okresu		-	-	-	-	35 161	35 161
Inne całkowite dochody netto roku		-	-	-	-	-	-
Skup akcji własnych	1.1	-	- 2 714	-	-	-	- 2 714
Umorzenie akcji	1.1	- 615	5 552	- 4 937	-	-	0
Wyplata dywidendy		-	-	-	-	- 7 681	- 7 681
							0
Stan na 31 grudnia 2017 roku	25.	23 047	- 946	40 368	22 912	115 325	200 706
							0
Stan na 1 stycznia 2016 roku		23 662	-	45 305	22 912	77 140	169 019
Korekty błędów	4.	-	-	-	-	- 1 928	- 1 928
Stan na 1 stycznia 2016 roku po przekształceniu		23 662	-	45 305	22 912	75 212	167 091
Zysk netto okresu		-	-	-	-	18 910	18 910
Inne całkowite dochody netto roku		-	-	-	-	-	-
Skup akcji własnych		-	- 3 784	-	-	-	- 3 784
Wyplata dywidendy		-	-	-	-	- 6 277	- 6 277
Stan na 31 grudnia 2016 roku po przekształceniu	25.	23 662	- 3 784	45 305	22 912	87 845	175 940

Warszawa, 19.04.2018

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych :

Anna Mochalska

Tadeusz Nowicki

Jan Polaczek

Zarząd:

/12340/ Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

**Sprawozdanie z przepływów pieniężnych.
sporządzone metodą pośrednią**

	Nota nr	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk netto okresu		35 161	18 910
Amortyzacja aktywów trwałych	8.2.	13 960	13 760
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych		117	- 20
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		- 11 552	- 228
Zysk/strata z działalności inwestycyjnej		- 9 168	476
Zmiany w kapitale obrotowym:			
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	24.1.	- 11 247	6 341
Zmiana stanu zapasów		- 6 092	- 2 644
Zmiana pozostałych aktywów		- 119	159
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	24.1.	- 1 633	- 29 949
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych		- 633	439
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów		- 733	- 737
Naliczony podatek dochodowy	9.1.	8 586	4 123
Zapłacony podatek dochodowy		- 2 965	- 2 896
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		13 682	7 734
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		135	3 456
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		- 29 257	- 13 740
Sprzedaż inwestycji w jednostkach zależnych	18.	37 528	-
Objęcie dodatkowych udziałów w jednostkach zależnych		- 22 200	-
Dywidendy i odsetki otrzymane		14 481	3 038
Splata udzielonych pożyczek		1 306	16
Udzielenie pożyczek		- 6 248	-
Pozostałe koszty związane ze sprzedażą inwestycji w jednostkach zależnych		- 823	-
Środki pieniężne netto wydane/wygenerowane w związku z działalnością inwestycyjną		- 5 078	- 7 230
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		- 1 175	- 972
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		33 474	21 532
Splata pożyczek/kredytów		- 12 273	- 19 925
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej		- 7 681	- 6 277
Odsetki zapłacone		- 3 114	- 2 860
Nabycie akcji własnych		- 2 714	- 3 784
Środki pieniężne netto wykorzystane wydane/wygenerowane w związku w działalności finansowej		6 517	- 12 286
Przepływy pieniężne netto	x	15 121	- 11 782
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		15 121	- 11 782
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku obrotowego		1 256	13 038
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego		16 377	1 256

Warszawa, 19.04.2018

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych : Anna Mochalska

Tadeusz Nowicki

Jan Polaczek

Zarząd:

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

/12340/

Dodatkowe noty objaśniające**1. Informacje ogólne**

Sprawozdanie finansowe Spółki obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 oraz zawiera dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016.

Ze względu na wprowadzoną retrospektywnie korektę błędu/zmianę prezentacji pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, prezentowany jest również bilans otwarcia najwcześniejszego prezentowanego okresu, tj. na dzień 1 stycznia 2016 roku (nota 4).

Sprawozdanie finansowe Spółki zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 19 kwietnia 2018 roku.

Spółka sporządziła skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 19 kwietnia 2018

1.1 Informacje o spółce

Spółka jest zarejestrowana pod firmą:

Ergis S.A.

w rejestrze Krajowego Rejestru Sądowego w Warszawie, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000057820.

Siedzibą Spółki jest Warszawa, ul. Tamka 16.

Spółce nadano numer statystyczny REGON 150175921 oraz numer NIP 573-00-03-999.

Na dzień 31.12.2017 oraz na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego skład organów zarządczych i nadzorujących jednostki jest następujący:

Zarząd:

Tadeusz Nowicki   Prezes Zarządu

Jan Polaczek   Wiceprezes Zarządu

Rada Nadzorcza:

Marek Górski   Przewodniczący Rady Nadzorczej

Maciej Grelowski   Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej

Paweł Kaczorowski   Sekretarz Rady Nadzorczej

Katarzyna Górską-Bednarska   Członek Rady Nadzorczej

Tadeusz Iwanowski   Członek Rady Nadzorczej

Waldemar Maj   Członek Rady Nadzorczej

Maciej Stańczuk   Członek Rady Nadzorczej

Według stanu na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego struktura akcjonariatu jednostki jest następująca:

Jednostka, siedziba	Ilość akcji	% posiadanego kapitału	% posiadanych praw głosu
Finergis Investment Limited z siedzibą w Nikozji na Cyprze	15 207 718	39,59%	39,87%
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	7 681 971	20,00%	20,14%
Otwarty Fundusz Emerytalny PKO	3 936 263	10,25%	10,32%
ERGIS S.A.-akcje własne	271 067	0,71%	0,00%
Pozostali Akcjonariusze	11 315 106	29,46%	29,67%
Razem	38 412 125	100,00%	100,00%

W dniu 27 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki, działając na podstawie art. 359 § 1 i § 2 Kodeksu spółek handlowych oraz na podstawie art. 10 Statutu Spółki, postanowiło o umorzeniu 1.023.864 zwykłych akcji własnych na okaziciela, zdematerializowanych i oznaczonych przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych kodem papierów wartościowych PLEUSLM0017, nabytych przez Spółkę w ramach realizowanego przez nią programu skupu akcji, zgodnie z postanowieniami Uchwały nr 4, Uchwały nr 5 oraz Uchwały nr 6 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ERGIS S.A. z dnia 22 lutego 2016 r., za łącznym wynagrodzeniem 5.551.953,11 zł

W związku z umorzeniem Akcji kapitał zakładowy Spółki został obniżony o kwotę w wysokości łącznej wartości nominalnej umarzanych akcji, to jest o kwotę 614.318,40 zł i wynosił 23.047.275,00 zł. W dniu 18 września 2017 roku Sąd Rejonowy zarejestrował zmiany Statutu Spółki polegający między innymi na zmianie kapitału zakładowego poprzez jego obniżenie o kwotę równą łącznej wartości nominalnej umarzanych akcji, to jest o kwotę 614.318,40 zł do kwoty 23.047.275,00 zł.

W dniu 18 września 2017 roku Sąd Rejonowy zarejestrował zmiany Statutu Spółki polegający między innymi na zmianie kapitału zakładowego poprzez jego obniżenie o kwotę równą łącznej wartości nominalnej umarzanych akcji, to jest o kwotę 614.318,40 zł do kwoty 23.047.275,00 zł.

W związku z prowadzonym skupem akcji własnych Spółka na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego posiada 271.067 akcji własnych. Innych zmian w strukturze akcjonariuszy posiadających powyżej 5 % posiadanych praw głosu w dniu zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego nie było.

Podstawą prawną nabycia akcji jest „Program skupu akcji własnych w celu umorzenia”, przyjęty uchwałą Zarządu ERGIS S.A. z 16 maja 2016 roku w oparciu o Uchwałę nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy ERGIS S.A. z 22 lutego 2016 roku w sprawie „upoważnienia Zarządu Spółki do nabycia akcji własnych ERGIS S.A. w celu ich umorzenia” oraz Uchwałę nr 4 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy ERGIS S.A. z 22 lutego 2016 roku w sprawie „wyrażenia zgody na nabycie przez ERGIS Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie akcji własnych w celu umorzenia oraz określenia zasad nabywania akcji własnych”.

Czas trwania działalności Spółki nie jest ograniczony.
Rokiem obrotowym spółki jest rok kalendarzowy.

Podstawowa działalność spółki obejmuje:

- 2221 Z - Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych
- 2222 Z - Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
- 2223 Z - Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
- 2229 Z - Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych

1.2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

1.3. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej ("MSSF") zatwierdzonymi przez UE ("MSSF UE"). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmuje standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości ("RMSR")

Sprawozdanie z Całkowitych Dochodów sporządzane jest w układzie kalkulacyjnym.

Spółka sporządza Sprawozdanie z Przepływów Pieniężnych metodą pośrednią.

1.4. Waluta pomiaru i waluta sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Spółki. Dane w sprawozdaniu zostały wykazane w tysiącach złotych, o ile nie wskazano inaczej.

2. Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

2.1 Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego spółki za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, za wyjątkiem przedstawionych poniżej.

Poniższe zmiany do MSSF, zostały zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie, jednak nie miały one istotnego wpływu na zaprezentowane i ujawnione informacje finansowe lub nie miały zastosowania do transakcji zawieranych przez Spółkę:

- Zmiana do MSR 12 Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do niezrealizowanych strat.

Zmiany doprecyzowują kwestie związane z powstawaniem ujemnych różnic przejściowych w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej, oszacowaniem prawdopodobnego przyszłego dochodu do opodatkowania oraz oceną, czy wypracowany dochód pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych. Zmiany mają zastosowanie retrospektywne.

- Zmiany do MSR 7 Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji

Zmiany zobowiązują jednostkę do ujawniania informacji, które umożliwiają użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej. Nie jest wymagane przedstawienie informacji porównawczych za poprzednie okresy.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, które zostały opublikowane, lecz dotychczas nie weszły w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

2.2 Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, jednak nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczone przez RMSR na czas nieokreślony,
- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano 12 września 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – zmiany do MSSF 12 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później, natomiast Zmiany do MSSF 1 oraz MSR 28 mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i zaliczki (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,

- Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później,
- KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 9 Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później.
- Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

2.2.1. Wdrożenie MSSF 15

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”), który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Nowy standard zastąpi wszystkie dotychczasowe wymogi dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF. Standard ma zastosowanie w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku i później. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone.

Jednostka ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

Spółka planuje zastosować MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej.

Spółka prowadzi sprzedaż wyrobów oraz towarów z tworzyw sztucznych.

a) Sprzedaż wyrobów i towarów

Sprzedaż wyrobów oraz towarów jest realizowana na podstawie otrzymywanych bieżąco zamówień. Umowy z klientami zawierają tylko jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia – sprzedaż towaru. W związku z tym Spółka ocenia, że wpływ przyjęcia MSSF 15 na ujmowanie przychodów oraz wyniki finansowe Spółki z tytułu takich umów nie będzie istotny. Przychód będzie rozpoznawany w określonym momencie, tj. w momencie przejścia ryzyk związanych z towarem na klienta.

W ramach oceny wpływu wprowadzenia MSSF 15, Spółka rozważyła m.in. następujące aspekty:

i. Wynagrodzenie zmienne

Niektóre umowy z klientami zawierają kwoty zmienne wynagrodzenia w związku z udzielaniem rabatów, pod warunkiem złożenia przez klienta zamówień na określoną wartość lub ilość.

Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego. Wprowadzane zmiany nie odbiegają od obecnie stosowanej w Spółce polityki rachunkowości.

II. Prawo do zwrotu

W pojedynczych przypadkach umowy z sieciami handlowymi przewidują możliwość zwrotu niesprzedanego towaru. Z uwagi na fakt, że sprzedaż do sieci handlowych w całym roku jest nieistotna, wprowadzone zmiany nie będą miały wpływu sprawozdanie finansowe po wdrożeniu MSSF 15.

III. Gwarancje

Spółka udziela gwarancji na sprzedawane wyroby gotowe i towary. Gwarancje te stanowią zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją i nie stanowią dodatkowej usługi.

W konsekwencji, istniejące gwarancje będą dalej ujmowane zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.

b) Sprzedaż pakietu dóbr i usług lub pakietu kilku usług, świadczonych w różnym okresie

Sprzedaż tego rodzaju nie występuje w Spółce.

c) Zaliczki otrzymane od klientów

Spółka prezentuje zaliczki otrzymane od klientów w pozycji „Pozostałe zobowiązania”. Są to wyłącznie zaliczki krótkoterminowe i zgodnie z obecną polityką (zasadami) rachunkowości Spółka nie ujmuje kosztów z tytułu odsetek od otrzymanych zaliczek.

Zgodnie z MSSF 15, Spółka ocenia, czy umowa zawiera istotny element finansowania. Spółka zdecydowała się skorzystać z praktycznego rozwiązania, zgodne z którym nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, bowiem w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok. Dlatego też, dla krótkoterminowych zaliczek Spółka nie będzie wydzielala istotnego elementu finansowania.

d) Wymogi w zakresie prezentacji i ujawniania informacji

MSSF 15 wprowadza nowe wymogi w zakresie prezentacji i ujawnień. Spółka ocenia, że wpływ tych ujawnień nie będzie istotny.

Dodatkowo, zgodnie z wymogami MSSF 15, Spółka przedstawia ujęte przychody z tytułu umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych. Spółka ujawnia ponadto wystarczające informacje, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie powiązania między ujawnieniem przychodów w podziale na kategorie a informacjami o przychodach, które jednostka ujawnia dla każdego segmentu sprawozdawczego, jeżeli stosuje MSSF 8 Segmenty operacyjne.

e) Inne korekty

Wymogi dotyczące ujmowania i wyceny zgodnie z MSSF 15 mają również zastosowanie do ujmowania i wyceny aktywa/ rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, różnic kursowych z przeliczenia jednostki zagranicznej, a także zysku/ straty ze sprzedaży aktywów niefinansowych (takich jak rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne), w sytuacji, gdy taka sprzedaż nie odbywa się w normalnym toku prowadzenia działalności gospodarczej. W ocenie Spółki wpływ przyjęcia MSSF 15 nie będzie jednak w tym zakresie istotny.

Podsumowując, Spółka oczekuje, że wdrożenie MSSF 15 nie będzie miało wpływu na kapitał własny oraz sprawozdanie z całkowitych dochodów.

2.2.2. Wdrożenie MSSF 9

W lipcu 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 Instrumenty finansowe („MSSF 9”). MSSF 9 obejmuje trzy aspekty związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń. MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku i później, z możliwością wcześniejszego zastosowania.

Spółka planuje zastosować MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych.

W 2017 roku Spółka przeprowadziła szczegółową ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 9 na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych. Niniejsza ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Spółka zastosuje MSSF 9 po raz pierwszy.

Spółka nie spodziewa się istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny, z wyjątkiem skutków zastosowania MSSF 9 w zakresie utraty wartości. Spółka spodziewa się wzrostu odpisów z tytułu utraty wartości należności, z negatywnym wpływem na kapitał własny, jak omówiono poniżej. Ponadto, w wyniku zastosowania MSSF 9, zmieni się klasyfikacja niektórych instrumentów finansowych.

a) Klasyfikacja i wycena

Spółka nie spodziewa się istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitały własne, w związku z zastosowaniem MSSF 9 w obszarze klasyfikacji i wyceny.

Spółka nie posiada akcji spółek notowanych na giełdzie.

Spółka skorzysta z możliwości wyboru i w przypadku akcji/ udziałów w spółkach nienotowanych, będzie ujmować ich późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w związku z czym zastosowanie MSSF 9 nie będzie miało istotnego wpływu na wyniki finansowe Spółki.

Spółka nie posiada dłużnych papierów wartościowych.

Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Spółka nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu – będą one nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Spółka korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania.

b) Utrata wartości

Zgodnie z MSSF 9 jednostka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym bądź oczekiwanym stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka zastosuje uproszczone podejście i wyceni odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia z tytułu.

Spółka ocenia, że w związku z charakterem należności z tytułu dostaw i usług, odpis z tytułu utraty wartości wzrośnie o 224 tysięcy PLN wraz ze związanym z tym wzrostem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 43 tysiące PLN.

c) Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka nie stosuje rachunku zabezpieczeń, tak więc, zastosowanie MSSF 9 nie będzie miało istotnego wpływu na jej sprawozdanie finansowe.

Podsumowując, Spółka oczekuje, że wpływ wdrożenia MSSF 9 będzie następujący:

	<u>Korekty na 31.12.2017</u>
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	-224
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	<u>43</u>
Aktywa	-181
Zyski zatrzymane	<u>-181</u>
Pasywa	-181

2.2.3. Wdrożenie MSSF16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd jest w trakcie oceny wpływu wprowadzenia MSSF 16 na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych.

3. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

3.1. Profesjonalny osąd oraz niepewność szacunków i założeń

Stosując zasady rachunkowości obowiązujące w Spółce, Zarząd zobowiązany jest do dokonywania szacunków, osądów i założeń dotyczących kwot wyceny poszczególnych składników aktywów i zobowiązań.

Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Rzeczywiste wyniki mogą odbiegać od przyjętych wartości szacunkowych.

Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej istotne znaczenie mają profesjonalny osąd kierownictwa szacunki i założenia stanowiące ich podstawę:

Stawki amortyzacyjne

Spółka dokonuje corocznej weryfikacji wartości końcowej, metody amortyzacji oraz przewidywanych okresów użytkowania środków trwałych podlegających amortyzacji. W ocenie Zarządu Spółki środki trwałe wykorzystywane są w równomiernym stopniu. Odpisy amortyzacyjne ustala się poprzez oszacowanie okresów użytkowania i równomierne rozłożenie wartości podlegającej umorzeniu.

Celem stwierdzenia prawidłowości przyjętego okresu eksploatacji środków trwałych dokonuje się ich przeglądu, ocenie podlega: stopień zużycia technicznego, stopień zużycia technologicznego, intensywność dotychczasowej eksploatacji, intensywność przewidywanej eksploatacji, przewidywany okres żywotności, dostępność części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych.

Ponadto przeprowadza się konsultacje z osobami odpowiedzialnymi za eksploatację środków trwałych.

Informację dotyczącą analizy stawek amortyzacji na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiono w nocie 15.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka przyjęła wyliczenia rezerw z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych dokonane przez niezależnego aktuarusza. Przyjęte, na koniec 2017 roku, założenia techniczne, metodologia wyliczeń oraz analiza zmian wartości nie odbiegały zasadniczo od dotychczas stosowanych metod przez Spółkę.

Zmiana rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie sprawozdawczym związana była ze zmianą założeń demograficznych, w związku ze zmianą przepisów prawnych dotyczących wieku emerytalnego. Szczegóły wyliczenia przedstawiono w nocie 21.

Utrata wartości aktywów trwałych, w tym wartości firmy oraz udziałów w spółkach zależnych

Na każdy dzień bilansowy Spółka analizuje przesłanki utraty wartości aktywów trwałych, w tym wartość udziałów w spółkach zależnych. Spółka przeprowadzała test na utratę wartości firmy oraz test na utratę wartości udziałów w spółce zależnej MKF-Ergis Sp. z o.o. Szczegóły dotyczące przeprowadzonych testów oraz ich wyników opisano w nocie 18 (udziały w jednostkach zależnych), oraz nocie 16.1. (wartość firmy).

Spółka dokonała oceny czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich, w odniesieniu do danego składnika rzeczowego majątku trwałego, jest zasadny. Na podstawie analizy odwrócono część odpisu dokonanego w latach poprzednich a szczegóły zaprezentowano w nocie 15.

Spółka ocenia, że na dzień bilansowy nie istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na utratę wartości pozostałych składników niefinansowych aktywów trwałych.

Ocena utraty wartości zapasów

Spółka na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje analizy wystąpienia przesłanek utraty wartości zapasów. Na podstawie analizy danych z ewidencji rotacji stwierdza się, czy zapasy straciły (częściowo lub całkowicie) wartość użytkową (zapasy materiałów, półproduktów, wyrobów gotowych i towarów) lub wartość handlową (zapasy wyrobów gotowych i towarów). Uzasadnia to dokonanie odpisu aktualizującego doprowadzającego wartość zapasów wyrobów gotowych i towarów, wynikającą z ksiąg rachunkowych, do ceny sprzedaży netto. Spółka ustala wiarygodną cenę sprzedaży netto dla każdej pozycji wyrobów gotowych i towarów. Wartości oszacowanych odpisów aktualizujących zaprezentowano w nocie 22.

Aktywo z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości lub zmiany przepisów podatkowych mogłyby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, przyjętych na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, przy założeniu, że stawki te będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów. Informacje o podatku odroczonym przedstawia nota 9.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Z dniem 15 lipca 2016 r. do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisy ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskiemu organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy

4. Korekty błędów oraz danych porównawczych

W niniejszym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 Spółka dokonała następujących korekt danych porównawczych:

4.1. Korekta zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów

W latach ubiegłych Spółka tworzyła zobowiązania/rezerwy z tytułu niewykorzystanych urlopów w odniesieniu do pracowników tylko produkcyjnych. Począwszy od bieżącego roku Spółka rozpoczęła tworzyć rezerwy na niewykorzystane urlopy dla wszystkich pracowników. W związku z tym, że korekta dotyczy głównie okresów wcześniejszych niż prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym, jej wpływ został ujęty w pozycji zyski zatrzymane w ramach kapitału własnego.

Opis korekt i wpływ na poszczególne elementy sprawozdania finansowego przedstawiono poniżej:

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Korekta na dzień 31.12.2016	Korekta na dzień 01.01.2016
Zyski zatrzymane	-916	-916
Rezerwy	-300	-175
Rozliczenia międzyokresowe bierne	1 216	1 091

- Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Po przeprowadzonej analizie Zarząd zdecydował, że wpływ korekty na wynik finansowy prezentowany w ramach poszczególnych okresów niniejszego sprawozdania finansowego nie jest istotny.

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Zmiana nie wpłynęła na sprawozdanie z przepływów pieniężnych

4.2. Korekta rozpoznania przychodów ze sprzedaży

W latach ubiegłych Spółka przy rozpoznawaniu przychodów ze sprzedaży wyrobów i towarów nie uwzględniała momentu przejścia ryzyka na klienta. Coroczna analiza wykazywała, że wartości przychodów dla których ryzyko nie zostało przeniesione na klienta z początku i końca okresu obejmującego sprawozdanie finansowe jest porównywalna i dokonane korekty nie wpływały znacząco na wynik finansowy. Ponieważ w bieżącym roku wartość przychodów, dla których ryzyko przeszło na klienta w 2018 roku jest znacznie niższa niż wartość przychodów dla których ryzyko przeszło na klientów w 2017 roku, Spółka zdecydowała się na zmianę podejścia i jednocześnie dokonania korekty przychodów i zysków zatrzymanych na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 1 stycznia 2016 roku, jak również na prezentację należności i zapasów.

- Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- przychody ze sprzedaży towarów i produktów - zmniejszenie o kwotę 396 tys. zł

- koszt własny sprzedaży - zwiększenie o kwotę 78 tys. zł

- zysk brutto i zysk netto - zmniejszenie o kwotę 474 tys. zł.

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Korekta na dzień 31.12.2016	Korekta na dzień 01.01.2016
Zyski zatrzymane	-1 314	-840
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należ	-4 654	-4 258
Zapasy	3 340	3 418

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- zysk netto za rok obrotowy - zmniejszenie o kwotę 474 tys. zł

- zmiana stanu zapasów - zmniejszenie o kwotę 78 tys. zł

- zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności - zmniejszenie o kwotę 396 tys. zł.

4.3. Korekta przychodów ze sprzedaży o faktury korygujące

Począwszy od sprawozdania finansowego za 2017 rok, Spółka skorygowała przychody o korekty faktur wystawionych w I kwartale 2018 roku do faktur z 2017 roku, dotyczących korekty ceny sprzedaży bądź zwrotu towaru. Dla zachowania porównywalności danych, Spółka dokonała korekty przychodów ze sprzedaży uzyskanych w 2016 i 2015 roku o korekty faktur wystawionych odpowiednio w I kwartale 2017 roku oraz w I kwartale 2016 roku do faktur z 2016 i 2015 roku. Dokonano korekty stanów magazynowych oraz zapasów. Zmiany dotyczące roku 2016 zaprezentowano w poniższej nocie razem z korektą rozpoznana przychodów ze sprzedaży.

- Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- przychody ze sprzedaży towarów i produktów - zmniejszenie o kwotę 10 tys. zł

- koszt własny sprzedaży - zwiększenie o kwotę 120 tys. zł

- zysk brutto i zysk netto - zmniejszenie o kwotę 110 tys. zł.

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Korekta na dzień 31.12.2016	Korekta na dzień 01.01.2016
Zyski zatrzymane	-282	-172
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należ	-519	-528
Zapasy	237	356

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- zysk netto za rok obrotowy - zmniejszenie o kwotę 110 tys. zł
- zmiana stanu zapasów - zmniejszenie o kwotę 119 tys. zł
- zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności - zwiększenie należności 119 tys. zł.

4.4. Korekty prezentacyjne

a) Korekta kosztu własnego sprzedaży oraz kosztów sprzedaży i kosztów zarządu

Spółka część kosztów zarządu oraz kosztów sprzedaży ujmowała w koszcie własnym sprzedaży (w kosztach sprzedanych towarów i materiałów). W 2017 roku dokonano korekty ujmowania tych kosztów - prezentując je w całości odpowiednio w kosztach zarządu i sprzedaży, a tym samym dokonała korekty danych porównawczych za 2016 rok poprzez zwiększenie kosztów ogólnych oraz kosztów sprzedaży i zmniejszając jednocześnie o te same kwoty koszt własny sprzedaży.

- Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016:

- koszt własny sprzedaży - zmniejszenie o kwotę 1 616 tys. PLN
- koszty sprzedaży - zwiększenie o kwotę 1 367 tys. PLN
- koszty ogólne - zwiększenie o kwotę 249 tys. PLN

Korekty nie mają wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016 i 01.01.2016 i sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 01.01.-31.12.2016.

W celu zapewnienia porównywalności danych finansowych w okresie sprawozdawczym dokonano zmiany prezentacji danych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 1 stycznia 2016 roku oraz 31 grudnia 2016 roku. Dane prezentowane są po następujących korektach:

b) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku dokonano zmiany prezentacji zapasów i zobowiązań handlowych w oparciu o warunki dostawy (Incoterms):

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

- zapasy - zmniejszenie o kwotę 1.090 tys. zł
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - zmniejszenia o kwotę 1.090 tys. zł

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych :

- zmiana stanu zapasów - zwiększenie o kwotę 1.090 tys. zł
- zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań - zmniejszenie o kwotę 1.090 tys. zł

Zmiana nie wpłynęła na wartość wyniku finansowego oraz kapitału własnego.

Korekta nie miała wpływu na dane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2016 roku.

c) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku dokonano zmiany prezentacji akcji własnych

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku:

- wydzielenie pozycji akcje własne - 3 784 tys. zł (wartość ujemna)

- zyski zatrzymane - zwiększenie o kwotę 3 784 tys. zł

Zmiana nie wpłynęła na wartość wyniku finansowego oraz kapitału własnego, jak również na sprawozdanie z przepływów pieniężnych

d) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku i 1 stycznia 2016 roku zmieniono prezentację podatku odroczonego, wykazując aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto.

W wyniku powyższej korekty zmianie uległy następujące pozycje:

- aktywa z tytułu podatku odroczonego - zmniejszenie o kwotę 9 350 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 i o kwotę 8 810 tys. PLN na dzień 1 stycznia 2016.

- rezerwa z tytułu podatku odroczonego - zmniejszenie o kwotę 9 350 tys. zł i o kwotę 8 810 tys. PLN na dzień 1 stycznia 2016.

Zmiana nie wpłynęła na rachunek przepływów pieniężnych.

Zmiana nie wpłynęła na wartość wyniku finansowego oraz kapitału własnego.

e) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 1 stycznia 2016 roku wyodrębniono zobowiązania z tytułu leasingów z pozycji pożyczki, kredyty bankowe:

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

- pożyczki, kredyty bankowe (długoterminowe) - zmniejszenie o kwotę 2 797 tys. zł na dzień 31.12.2016 oraz zmniejszenie o kwotę 1 603 na dzień 01.01.2016.

-zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (długoterminowe) - zwiększenie o kwotę 2 797 tys. zł na dzień 31.12.2016 oraz zwiększenie o kwotę 1 603 na dzień 01.01.2016.

- pożyczki, kredyty bankowe (krótkoterminowe) - zmniejszenie o kwotę 1 049 tys. zł na dzień 31.12.2016 oraz zmniejszenie o kwotę 748 tys. zł.

- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (krótkoterminowe) - zwiększenie o kwotę 1 049 tys. zł na dzień 31.12.2016 oraz zwiększenie o kwotę 748 tys. zł. Na dzień 01.01.2016.

Zmiana nie wpłynęła na wartość wyniku finansowego oraz kapitału własnego. Zmiana nie miała wpływu na sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

f) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku i 1 stycznia 2016 zmieniono prezentację rezerw krótkoterminowych:

W sprawozdaniu za 2017 roku zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów oraz zobowiązania z tytułu nagród zaprezentowano w pozycji rozliczenia międzyokresowe bierne. Bonusy dla klientów skorygowały należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, a w przypadku braku należności od klienta na dzień 31.12.2017 roku zostały wykazane w zobowiązaniach z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania. Koszty okresu, dla których nie zostały wystawione faktury - w pozycji zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania. Analogiczną prezentację zaprezentowano w danych porównawczych za 2016 rok.

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

- rezerwa krótkoterminowa - zmniejszenie o kwotę 3 248 tys. zł na dzień 31.12.2016 oraz zmniejszenie o kwotę 2 973 tys. zł na dzień 01.01.2016.

- rozliczenia międzyokresowe bierne - zwiększenie o kwotę 2 386 tys. na dzień 31.12.2016 oraz zwiększenie o kwotę 2 090 tys. zł na dzień 01.01.2016.

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - zwiększenie o kwotę 290 tys. zł na dzień 31.12.2016 oraz o zwiększenie o kwotę 593 tys. zł na dzień 01.01.2016.

- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności - zmniejszenie o kwotę 475 tys. zł na dzień 31.12.2016 oraz o zwiększenie o kwotę 290 tys. zł na dzień 01.01.2016.

- Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

- zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych - zmniejszenie o kwotę 22 tys. zł za okres kończący się 31.12.2016

-zmiana stanu zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązań - zmniejszenie o kwotę 490 tys. zł za okres kończący się 31.12.2016

- zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności - zmniejszenie o kwotę 186 tys. zł za okres kończący się 31.12.2016

Zmiana nie wpłynęła na wartość wyniku finansowego oraz kapitału własnego.

g) w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku i 1 stycznia 2016 zmieniono prezentację inwestycji w spółkach zależnych:

W sprawozdaniu za 2017 roku inwestycje w spółkach zależnych prezentowane są w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej, w związku z tym wydzielono również w sprawozdaniu sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016 i 01.01.2016 pozycję "Inwestycje w spółkach zależnych".

- Sprawozdanie z sytuacji finansowej

- pozostałe aktywa finansowe - zmniejszenie o kwotę 58 681 tys. zł na dzień 31.12.2016 oraz na dzień 01.01.2016.

- inwestycje w spółkach zależnych - zwiększenie o kwotę 58 681 tys. zł. na dzień 31.12.2016 oraz na dzień 01.01.2016.

Zmiana nie wpłynęła na wartość wyniku finansowego oraz kapitału własnego. Zmiana nie miała wpływu na sprawozdanie z przepływów pieniężnych.

Łączny wpływ opisanych wyżej korekt danych porównawczych na:

- Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	dane za okres zakończony 31.12.2016 (przed korektą)	Korekta za okres 01.01- 31.12.2016	dane za okres zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Przychody ze sprzedaży towarów i produktów	428 413	-386	428 027
Koszt własny sprzedaży	361 625	-1 418	360 207
Koszty sprzedaży	21 818	1 367	23 185
Koszty zarządu	20 386	249	20 635
Zysk/strata brutto na sprzedaży	66 788	-584	66 204
Zysk/strata brutto	23 617	-584	23 033
Podatek dochodowy	4 123	-	4 123
Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej	19 494	-584	18 910
Całkowite dochody ogółem	19 494		18 910
Średnioważona liczba akcji	39 194 926		39 194 926
Zysk w PLN na jedną akcję	0,50		0,48

-sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Stan na 31.12.2016	korekta razem	Stan na 31.12.2016 (przekształcone)	dane 01.01.2016	korekta razem	Stan na 01.01.2016 (przekształcone)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	16 329	-9 350	6 979	15 839	-8 810	7 029
Inwestycje w jednostkach zależnych		58 681	58 681		58 681	58 681
Pozostałe aktywa finansowe	58 736	-58 681	55	58 759	- 58 681	78
Zapasy	45 942	2 487	48 429	42 011	3 774	45 785
Należności z tytułu dostaw i usług	59 344	-5 648	53 696	65 113	-5 076	60 037
Akcje własne	-	-3 784	-3 784	-	-	-
Zyski zatrzymane	86 573	1 272	87 845	77 140	-1 928	75 212
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	41 669	-2 797	38 872	39 599	-1 603	37 996
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	-	2 797	2 797	-	1 603	1 603
Rezerwa na podatek odroczony	9 350	-9 350	-	8 810	-8 810	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	32 115	-704	31 411	61 376	593	61 969
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	45 052	-1 049	44 003	44 090	-748	43 342
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	-	1 049	1 049	61 376	748	62 124
Rezerwy krótkoterminowe	3 548	-3 548	-	3 148	-3 148	-
Rozliczenia międzyokresowe bierne	-	3 602	3 602	-	3 181	3 181

sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	dane za okres zakończony 31.12.2016 (przed korektą)	Korekty razem	dane za okres zakończony 31.12.2016 (przekształcon e)
Zys/strata za rok obrotowy	19 494	-584	18 910
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług	5 770	571	6 341
Zmiana stanu zapasów	-3 931	1 287	-2 644
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	-28 653	-1 296	-29 949
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	417	22	439

5. Stosowane zasady rachunkowości**5.1. Podstawa sporządzenia**

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Spółkę.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego. Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę przedstawione zostały poniżej.

5.2. Ujęcie przychodów ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą, za wyjątkiem podatku akcyzowego.

5.2.1. Sprzedaż wyrobów gotowych oraz towarów i materiałów

Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych, towarów i materiałów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących

- przeniesienia ze Spółki na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- scedowania przez Spółkę funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją;
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

5.2.2. Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji.

Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

W przypadku, kiedy wartości umowy nie da się wiarygodnie oszacować, przychody z tytułu umowy ujmuje się w stopniu, w jakim jest prawdopodobne, że poniesione w związku z umową koszty zostaną nimi pokryte. Koszty związane z umową ujmuje się jako koszty okresu, w jakim zostały poniesione.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

5.2.3. Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco według czasu powstawania, poprzez odniesienie do kwoty niespłaconego jeszcze kapitału i przy uwzględnieniu efektywnej stopy oprocentowania, czyli stopy efektywnie dyskontującej przyszłe wpływy pieniężne szacowane na oczekiwany okres użytkowania danego składnika aktywów do wartości bilansowej netto tego składnika.

5.3. Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

5.4. Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień poprzedzający dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstają, z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych;
- różnic kursowych wynikających z transakcji przeprowadzonych w celu zabezpieczenia przed określonym ryzykiem walutowym zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń;
- różnic kursowych wynikających z pozycji pieniężnych należności lub zobowiązań względem jednostek zagranicznych, z którymi nie planuje się rozliczeń lub też takie rozliczenia nie są prawdopodobne, stanowiących część inwestycji netto w jednostkę zlokalizowaną za granicą i ujmowanych w kapitale rezerwowym z przeliczenia jednostek zagranicznych obcych oraz w zysku / stracie ze zbycia inwestycji netto.

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
średni kurs ustalony przez NBP	4,1709	4,424
	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
kurs EUR stanowiący średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca roku	4,2447	4,3757
Kursy przyjęte do wyceny pozycji walutowych na dzień bilansowy		
	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
kursy EUR przyjęte do wyceny pozycji walutowych w Sprawozdaniu Finansowym		
kurs kupna (przyjęty do wyceny aktywów)	4,1693	4,4031
kurs sprzedaży (przyjęty do wyceny pasywów)	4,1843	4,4181

Kurs EURO przyjęty do wyceny aktywów i pasywów przyjmowany jest odpowiednio jako kurs kupna i sprzedaży banku obsługującego spółkę, tj. Banku Handlowego w Warszawie, skorygowane o uzyskiwane przez spółkę warunki przy transakcjach bankowych

5.5. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, w którym zostały poniesione.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do:

- aktywów wycenianych w wartości godziwej,
- zapasów wytwarzanych w znaczących ilościach w cyklu ciągłym i charakteryzujących się wysoką rotacją.

5.6. Dotacje

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Spółka spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Spółkę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rozliczeń międzyokresowych.

Dotacje te odnosi się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym są należne.

5.7. Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie w którym jednostka otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na Spółce ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych,
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia (nagrody jubileuszowe, itp.) ustalone są na podstawie wyceny aktuarialnej przeprowadzanej na każdy dzień bilansowy. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast w stopniu, w jakim dotyczą świadczeń już nabytych, a w pozostałych przypadkach amortyzuje się je metodą liniową przez średni okres, po którym świadczenia zostają nabyte.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów.

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Spółka jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupa pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego,
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

5.8. Opodatkowanie

Podatek dochodowy jednostki obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz podatek odroczony.

5.8.1. Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

5.8.2. Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie jednostka może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

5.8.3. Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższającej koszt przejęcia.

5.9. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Jako odrębne pozycje środków trwałych ujmowane są istotne komponenty.

Środki trwałe w budowie prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie wytworzenia pomniejszonym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz, dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Spółki.

Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadami dotyczącymi pozostałych aktywów trwałych Spółki.

Amortyzacja środków trwałych, w tym komponentów, odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie.

Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Budynki i budowle	od	10,0 lat	do	40,0 lat
Maszyny i urządzenia	od	2,0 lat	do	25,0 lat
Środki transportu	od	2,5 lat	do	6,0 lat
Pozostałe środki trwałe	od	2,0 lat	do	10,0 lat

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów nie podlega amortyzacji.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy.

Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w Nocie 5.11.. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w Nocie 5.13..

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz środki trwałe w budowie wyceniane są według kosztu nabycia lub wytworzenia pomniejszonego o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

5.10. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Spółki, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jej użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady niespełniające w/w warunków ujmowane są jako koszty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w dacie ich poniesienia, w pozycji kosztów ogólnego zarządu.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie.

Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

Licencje na oprogramowanie	3,0 lata
Prace rozwojowe	5,0 lat
Znaki towarowe	5,0 lat
Prawa majątkowe	5,0 lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy.

Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w Nocie 5.11.. Skutki utraty wartości wartości niematerialnych odnoszone są w pozostałe koszty działalności operacyjnej.

Wartości niematerialne spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w Nocie 5.13..

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

5.11. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości.

Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów wykazywany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania).

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nieprzekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się w niezwłocznie w rachunku zysków i strat, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie straty z tytułu utraty wartości traktuje się jak zwiększenie z aktualizacji wyceny.

Wartość firmy z uwagi na nieokreślony termin ekonomicznej użyteczności poddawana jest testowi na utratę wartości corocznie.

5.12. Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według następujących zasad:

- materiały zalegające od 2 do 3 lat - 70% wartości bilansowej, a ponad 3 lata 100% wartości bilansowej
- produkty, półprodukty i towary zalegające od 1 roku do 2 lat - 50% wartości bilansowej, a powyżej 2 lat 70% wartości bilansowej

Rozchody wyceniane są na podstawie cen ewidencyjnych, ustalonych w wysokości średniej ważonej cen (kosztów) danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

5.13. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Aktywa trwale i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji aktywów obrotowych. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań krótkoterminowych.

5.14. Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na jednostce ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

5.14.1. Umowy rodzące zobowiązania

Bieżące zobowiązania wynikające z umów rodzących zobowiązania ujmuje się jako rezerwy. Za umowę rodzącą zobowiązania uważa się umowę wymuszającą nieuniknione koszty realizacji zobowiązań umownych, których wartość przekracza wysokość korzyści ekonomicznych przewidywanych w ramach umowy.

5.14.2 Restrukturyzacja

Rezerwa na koszty restrukturyzacji ujmowana jest tylko wtedy, gdy Spółka opracowała szczegółowy i formalny plan restrukturyzacji i ogłosiła wszystkim zainteresowanym stronom zamiar jego realizacji lub jego główne założenia. Wycena rezerwy restrukturyzacyjnej obejmuje wyłącznie bezpośrednie koszty restrukturyzacji, czyli kwoty niezbędne do przeprowadzenia restrukturyzacji i niezwiązane z bieżącą działalnością podmiotu.

5.14.3. Zobowiązania warunkowe nabyte w ramach połączenia jednostek gospodarczych

Zobowiązania warunkowe nabyte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo w wartości godziwej na dzień nabycia. W kolejnych dniach bilansowych zobowiązania warunkowe wycenia się w wyższej spośród dwóch wartości: tej, którą ujęto by zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” lub wartości ujętej początkowo pomniejszonej o umorzenie ujęte zgodnie MSR 18 „Przychody”.

5.15. Aktywa finansowe

Inwestycje ujmuje się w dniu zakupu i usuwa ze sprawozdania finansowego w dniu sprzedaży, jeśli umowa wymaga dostarczania ich w terminie wyznaczonym przez odpowiedni rynek, a ich wartość początkową wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji, z wyjątkiem tych aktywów, które klasyfikuje się jako aktywa finansowe wyceniane początkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

5.15.1. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do zbycia, jeżeli:

- został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Spółka zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków;
- jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Składnik aktywów finansowych inny niż przeznaczony do zbycia może zostać sklasyfikowany jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy przy ujęciu początkowym, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia występującą w innych okolicznościach;
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnątrz;
- składnik aktywów stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków lub strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

5.15.2. Inwestycje utrzymywane do wymagalności

Inwestycje oraz inne aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które będą utrzymywane do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako inwestycje utrzymywane do wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

5.15.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Akcje i umarzalne obligacje nienotowane na giełdzie, będące w posiadaniu Spółki i znajdujące się w obrocie na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wykazuje w wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, odsetek obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemnych i dodatnich różnic kursowych dotyczących aktywów pieniężnych, które ujmuje się bezpośrednio w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów danego okresu.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w chwili uzyskania przez Spółkę prawa do ich otrzymania.

Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy. Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu historycznego danego składnika aktywów wykazywana jest w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, zaś pozostałe zmiany ujmuje się w kapitale własnym.

Inwestycje w jednostkach zależnych, jednostkach współkontrolowanych i jednostkach stowarzyszonych, Spółka ujmuje w cenie nabycia. Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje oceny posiadanych inwestycji w jednostkach powiązanych pod kątem wystąpienia przesłanek, co do utraty wartości. Ponadto na koniec każdego roku obrotowego Spółka dokonuje oceny wartości odzyskiwalnej posiadanego majątku finansowego, poprzez oszacowanie i analizę wartości przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez te aktywa.

5.15.4. Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

5.15.5. Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości.

Należności wycenia się w kwotach wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny (po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące). Na należności przeterminowane tworzy się odpis aktualizujący: od 3 do 6 miesięcy - 10%, od 6 do 12 miesięcy - 50%, powyżej roku - 100%. Wyjątek od tej zasady stosuje się do należności przekazanych do windykacji, na które tworzy się odpis w wysokości 100%.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

5.15.6. Reklasyfikacje aktywów finansowych

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą podlegać reklasyfikacji do:

- pożyczek udzielonych i należności własnych, jeżeli na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych a jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywu w przyszłości lub do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy inne niż instrumenty pochodne oraz aktywa wyceniane według wartości godziwej według opcji wyceny w wartości godziwej, mogą zostać przekwalifikowane na następujących zasadach:

- przeniesione do aktywów dostępnych do sprzedaży, jeżeli (a) instrument nie jest już przeznaczony do sprzedaży lub odkupu w krótkim terminie, (b) na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych oraz (c) jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywu w przyszłości lub do terminu wymagalności,
- jeżeli instrument nie spełnia definicji pożyczek udzielonych i należności własnych, reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży lub aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności, jest możliwa w rzadkich okolicznościach, przez które rozumie się udokumentowaną przez jednostkę incydentalną sytuację, w stosunku do której nie należy oczekiwać, że pojawi się w przyszłości lub regularnie.

Powyższe reklasyfikacje odbywają się po wartości godziwej z dnia reklasyfikacji.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą także podlegać reklasyfikacji do aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności i odwrotnie.

5.15.7. Wyksięgowanie aktywów finansowych

Składnik aktywów finansowych jest wyksięgowywany wyłącznie wtedy, gdy wygasną prawa umowne do przepływów pieniężnych generowanych przez taki składnik aktywów, albo gdy składnik aktywów finansowych wraz z zasadniczo całym ryzykiem i wszystkimi korzyściami związanymi z jego posiadaniem zostają przeniesione na inny podmiot.

Jeżeli Spółka nie przenosi ani nie zatrzymuje ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów i utrzymuje nad nim kontrolę, ujmuje zatrzymany udział w takim składniku i związane z nim zobowiązania z tytułu potencjalnych płatności.

Jeśli natomiast Spółka zatrzymuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przeniesionym składnikiem aktywów, to nadal ujmuje stosowny składnik aktywów finansowych.

5.16. Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Spółkę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

5.16.1. Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań.

Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Spółkę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży mogą być prezentowane jako kapitał własny wtedy i tylko wtedy, gdy spełniają wszystkie poniższe warunki:

- ich posiadacz ma prawo do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji;
- dany instrument należy do klasy instrumentów najbardziej podporządkowanych i wszystkie instrumenty w tej klasie mają identyczne cechy;
- instrument nie posiada innych cech, które odpowiadałyby definicji zobowiązania finansowego;

- suma przewidywanych przepływów pieniężnych przypadających na ten instrument w okresie jego spłaty opiera się przede wszystkim o wynik finansowy, zmianę w ujętych aktywach netto lub zmianę wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto jednostki (z wyłączeniem oddziaływania samego instrumentu). Wynik finansowy lub zmianę ujętych aktywów netto wycenia się w tym celu zgodnie z odpowiednimi MSSF. Podmiot nie może posiadać innych instrumentów, które znacząco zawężyłyby lub wyznaczały stałą kwotę zwrotu dla posiadacza instrumentu finansowego z opcją sprzedaży.

Kryteria klasyfikacji jako kapitału własnego instrumentów zobowiązujących do przekazania ich posiadaczowi proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku likwidacji oparte są na tych samych zasadach co przedstawione powyżej, z wyjątkiem punktów (c) i (d), które nie mają zastosowania.

5.16.2. Złożone instrumenty finansowe

Składniki złożonych instrumentów wyemitowanych przez Spółkę klasyfikuje się oddzielnie jako zobowiązania finansowe i kapitał własny, zgodnie z treścią zawartej umowy.

Wartość godziwą składników stanowiących zobowiązania na dzień emisji szacuje się przy użyciu dominującej rynkowej stopy procentowej stosowanej do podobnych, niezamiennych instrumentów. Kwotę tę ujmuje się jako zobowiązanie po zamortyzowanym koszcie przy użyciu efektywnej stopy procentowej do momentu wygaśnięcia tej kwoty związanego z zamianą lub do dnia wymagalności instrumentu. Komponent kapitałowy określa się odejmując wartość zobowiązania od ogólnej wartości godziwej złożonego instrumentu kapitałowego. Wartość tę ujmuje się w kapitale własnym po uwzględnieniu podatku dochodowego i nie podlega ona późniejszemu przeszacowaniu.

5.16.3. Zobowiązania wynikające z umów gwarancji finansowej

Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowej wycenia się początkowo w wartości godziwej, a następnie według wyższej z dwóch następujących wartości:

- kwoty zobowiązania umownego określonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz
- początkowo ujętej wartości pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o umorzenie ujęte zgodnie z zasadami ujmowania przychodów.

5.16.4. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

5.16.5. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako przeznaczone do zbycia, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Spółka zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i nie działającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub

- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

5.16.6. Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

5.16.7. Wyksięgowanie zobowiązań finansowych

Spółka wyksięguje zobowiązania finansowe wyłącznie wówczas, gdy odpowiednie zobowiązania Spółki zostaną wykonane, unieważnione lub gdy wygasną.

5.17. Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne ujmuje się w wartości godziwej na dzień zawarcia kontraktu, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wynikowy zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, chyba że dany instrument pochodny pełni funkcję zabezpieczenia. W takim przypadku moment wykazania zysku lub straty zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego. Grupa definiuje określone instrumenty pochodne jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazanych aktywów i zobowiązań lub uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia wartości godziwej), zabezpieczenia wysoce prawdopodobnych transakcji prognozowanych, zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) lub też jako zabezpieczenia inwestycji netto w jednostki działające za granicą.

Instrumenty prezentuje się jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe, jeśli okres pozostały do wymagalności instrumentu przekracza 12 miesięcy i nie przewiduje się, że zostanie on zrealizowany lub rozliczony w ciągu 12 miesięcy. Pozostałe instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa obrotowe lub zobowiązania krótkoterminowe.

5.17.1. Wbudowane instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe lub w umowy niebędące instrumentami finansowymi traktowane są jako oddzielne instrumenty pochodne, jeżeli charakter instrumentu wbudowanego oraz ryzyko z nim związane nie jest ściśle powiązane z charakterem umowy bazowej i ryzykiem z niej wynikającym i jeżeli umowy bazowe nie są wyceniane według wartości godziwej, której zmiany ujmuje się w rachunku zysków i strat.

5.17.2. Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka definiuje określone zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych obejmujące instrumenty pochodne, wbudowane instrumenty pochodne oraz inne instrumenty jako zabezpieczenia wartości godziwej, przepływów pieniężnych lub inwestycji netto w jednostki działające za granicą. Zabezpieczenia ryzyka różnic kursowych w odniesieniu do uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań rozliczane są jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Przy rozpoczęciu powiązania zabezpieczającego podmiot dokumentuje tę relację między instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną oraz cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających. Ponadto Spółka dokumentuje efektywność, z jaką zastosowany instrument zabezpieczający kompensuje zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, zarówno w chwili zaistnienia powiązania, jak i na bieżąco w późniejszych okresach.

5.17.3. Zabezpieczenia wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, wraz z wszelkimi zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej przypadającymi na ryzyko objęte zabezpieczeniem. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz zmiany pozycji zabezpieczanej przypadające na zabezpieczane ryzyko ujmowane są w pozycji rachunku zysków i strat dotyczącej tej zabezpieczanej pozycji.

Grupa przestaje stosować rachunkowość zabezpieczeń, jeżeli rozwiązuje powiązanie zabezpieczające, instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany, lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. Korektę wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej wynikającą z zabezpieczanego ryzyka amortyzuje się w rachunku zysków i strat począwszy od chwili, gdy rachunkowość zabezpieczeń nie jest już stosowana.

5.17.4. Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Efektywna część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest odraczana w kapitale własnym. Zysk lub strata związane z częścią nieefektywną ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym.

Kwoty odroczone w kapitał własnym są przywracane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym ujmuje się zabezpieczaną pozycję, w tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w której ujęto zabezpieczaną pozycję. Jeśli jednak prognozowana zabezpieczana transakcja skutkuje ujęciem niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązania, zyski i straty odroczone uprzednio w kapitale własnym uwzględnia się w początkowej wycenie kosztów danego składnika aktywów lub zobowiązań.

Spółka zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. W takiej sytuacji skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitałach pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitałach przenoszony jest niezwłocznie do sprawozdania z całkowitych dochodów.

5.17.5. Zabezpieczenia inwestycji netto w jednostkach działających za granicą

Zabezpieczenia takie rozlicza się podobnie jak zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Zyski lub straty na instrumentach zabezpieczających związane z efektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się w kapitale własnym jako kapitał rezerwy na przeliczenie walut obcych. Zysk lub stratę związaną z nieefektywną częścią zabezpieczenia ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

W momencie zbycia jednostki działającej za granicą zyski i straty odnoszone z odroczeniem w kapitał rezerwy na przeliczenia walut obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

6. Przychody

Analiza przychodów ze sprzedaży za bieżący rok przedstawia się następująco:

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Działalność kontynuowana		
- Przychody ze sprzedaży produktów i usług	444 667	403 458
- Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	24 206	24 567
	468 873	428 025

7. Segmenty operacyjne

7.1. Identyfikacja segmentów operacyjnych zgodnie z MSSF 8

Spółka wydzieliła dwa segmenty operacyjne dla których jest możliwość uzyskania informacji finansowych oraz możliwość alokacji większości aktywów i części zobowiązań. Koszty ogólnego zarządu oraz koszty finansowe związane z kredytami na nabycie aktywów finansowych zostały podzielone do segmentów proporcjonalnie do kosztów przypisanych bezpośrednio do tych segmentów.

- Segment wyrobów opakowaniowych (Segment I)	- folie stretch PE - taśmy PET - folie termokurczliwe PVC - folie BOPP
- Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia (Segment II)	- folie miękkie PVC - granulaty PVC - pozostała sprzedaż

7.2. Przychody i wyniki segmentów

Analiza przychodów i wyników w poszczególnych segmentach:

	Przychody		Zysk brutto	
	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Działalność kontynuowana				
Segment wyrobów opakowaniowych (Segment I)	328 767	296 243	41 305	17 043
Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia (Segment II)	140 106	131 782	2 443	5 990
Razem z działalności kontynuowanej	468 873	428 025	43 748	23 033

Wynik finansowy na reorganizacji spółek w Grupie opisany w punkcie 18 sprawozdania (sprzedaż udziałów i odpis na udziały) został w całości przypisany do Segmentu I.

7.3. Aktywa segmentów

	31.12.2017	31.12.2016 (przekształcone)
Segment wyrobów opakowaniowych (Segment I)	172 800	137 609
Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia (Segment II)	74 269	72 200
Razem aktywa segmentów	247 069	209 809
Aktywa niealokowane	102 057	113 146
Suma aktywów	349 126	322 955

Spółka alokuje do segmentów środki trwałe, zapasy oraz należności. Pozostałe pozycje aktywów nie są alokowane z uwagi na brak możliwości ich przypisania do konkretnego segmentu.

7.4. Zobowiązania segmentów

	31.12.2017	31.12.2016 (przekształcone)
Segment wyrobów opakowaniowych (Segment I)	17 391	20 204
Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia (Segment II)	7 071	8 366
Razem zobowiązania segmentów	24 462	28 570
Zobowiązania niealokowane	123 958	100 379
Suma zobowiązań	148 420	128 949

Spółka alokuje do segmentów zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz kredyty inwestycyjne zaciągnięte na finansowanie zakupu środków trwałych. Pozostałe pozycje zobowiązań nie są alokowane z uwagi na brak możliwości ich przypisania do konkretnego segmentu.

7.5. Pozostałe informacje o segmentach

	Amortyzacja		Zwiększenia aktywów trwałych	
	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Segment wyrobów opakowaniowych (Segment I)	9 402	8 552	25 725	8 030
Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia (Segment II)	4 558	5 208	4 501	2 933
	13 960	13 760	30 226	10 964

Dane za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	Segment I	Segment II	Ogółem
Przychody od klientów zewnętrznych	328 767	140 106	468 873
Przychody z tytułu transakcji między segmentami	-	-	-
Przychody z tytułu odsetek	167	621	788
Koszty z tytułu odsetek	1 714	1 268	2 982
Zysk brutto segmentu	41 305	2 443	43 748
Dane za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 (przekształcone)	Segment I	Segment II	Ogółem
Przychody od klientów zewnętrznych	296 243	131 782	428 025
Przychody z tytułu transakcji między segmentami	-	-	-
Przychody z tytułu odsetek	80	72	152
Koszty z tytułu odsetek	1 361	1 468	2 829
Zysk brutto segmentu	17 043	5 990	23 033

7.6. Informacje geograficzne

Spółka realizuje przychody ze sprzedaży w 56 % na rynku polskim i 44 % na rynkach zagranicznych (39 krajów), w tym w większości na rynkach Unii Europejskiej (94,1 % sprzedaży na rynki zagraniczne to sprzedaż do krajów Unii Europejskiej).

	Przychody ze sprzedaży	
	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Polska	259 191	239 662
Niemcy	43 534	37 106
Francja	44 733	32 986
Holandia	24 112	18 622
Wielka Brytania	20 040	15 953
Belgia	15 353	16 215
Pozostałe	61 910	67 483
	468 873	428 027

7.7. Informacje o wiodących klientach

Przychody od żadnego z klientów nie przekraczają 10% przychodów Spółki.

8. Przychody i koszty

8.1. Koszty według rodzajów

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Działalność kontynuowana		
Amortyzacja	13 960	13 760
Zużycie materiałów i energii	345 344	311 209
Usługi obce	30 581	27 001
Podatki i opłaty	2 481	2 377
Koszty świadczeń pracowniczych	34 914	29 995
Pozostałe koszty rodzajowe	2 423	2 472
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	19 014	19 865
Koszty według rodzajów ogółem, w tym	448 717	406 679
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	398 190	360 207
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	27 098	23 185
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	21 770	20 635
Zmiana stanu produktów	488	600
Koszt wytworzenia na własne potrzeby	1 171	2 052
Razem	448 717	406 679

8.2. Koszty amortyzacji, odpisów amortyzacyjnych, różnic kursowych oraz zapasów ujęte w zysku

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	13 912	13 710
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych	48	50
Razem	13 960	13 760
Przypadające na:		
Działalność kontynuowaną	13 960	13 760
Razem	13 960	13 760

8.3. Koszty świadczeń pracowniczych

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcon e)
Wynagrodzenia	28 549	24 492
Koszty ubezpieczeń społecznych	5 036	4 293
Koszty świadczeń emerytalnych	5	9
Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	2	32
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	1 323	1 169
Razem	34 915	29 995

8.4. Koszty badań i rozwoju

rok zakończony	rok zakończony
31.12.2017	31.12.2016

Koszty badań i rozwoju odniesione w koszty	3 006	2 144
--	-------	-------

W obu oddziałach produkcyjnych Spółki od wielu lat funkcjonują laboratoria badawcze, których rolą jest również rozwój stosowanych technologii, poszukiwanie nowych produktów, badanie surowców i przygotowywanie nowych receptur. W 2015 roku został utworzony nowy dział badania i rozwoju. Zatrudnieni specjaliści zajmują się rozwojem nowych produktów i nowej technologii produkcji a także rozwojem obecnie stosowanych technologii.

8.5. Pozostałe przychody operacyjne

rok zakończony	rok zakończony
31.12.2017	31.12.2016
	(przekształcone)

Zyski ze zbycia aktywów:		
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	47	49
Razem	47	49

Przychody z tytułu rozwiązania odpisów aktualizujących:		
Rzeczowe aktywa trwałe	493	-
Zapasy	191	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	472	-
Razem	1 156	-

Pozostałe przychody operacyjne:		
Odszkodowania	115	57
Dotacje	733	737
Pozostałe	349	304
Razem	1 197	1 098

Razem pozostałe przychody operacyjne	2 400	1 147
--------------------------------------	--------------	--------------

8.6. Pozostałe koszty operacyjne

rok zakończony	rok zakończony
31.12.2017	31.12.2016
	(przekształcone)

Utworzone odpisy aktualizujące:		
Rzeczowe aktywa trwałe	-	525
Zapasy	-	507
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	-	1 423
Razem	-	2 455

Pozostałe koszty operacyjne:		
Pozostałe	378	366
Razem	378	366

Razem pozostałe koszty operacyjne	378	2 821
-----------------------------------	------------	--------------

8.7. Przychody finansowe

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Przychody odsetkowe		
Pożyczki	346	41
Pozostałe	198	111
Razem	544	152
Zyski ze sprzedaży udziałów w jednostkach zależnych :	18 219	-
Pozostałe przychody finansowe:		
Zysk na różnicach kursowych	-	358
Dywidendy	14 206	3 032
Pozostałe	244	-
Razem	14 450	3 390
Razem przychody finansowe	33 213	3 542

Wynik na sprzedaży udziałów w spółkach zależnych powstał w związku z prowadzoną reorganizacją w ramach Grupy Kapitałowej i transakcjami opisanymi w nocie 18.

8.8. Koszty finansowe

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Koszty odsetkowe:		
Odsetki od kredytów i kredytów w rachunku bieżącym	2 776	2 615
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	198	201
Pozostałe koszty odsetkowe	8	13
Razem	2 982	2 829
Aktualizacja wartości udziałów w jednostkach zależnych	9 169	-
Pozostałe koszty finansowe:		
Strata na różnicach kursowych	722	-
Pozostałe koszty finansowe	429	6
Razem	1 151	6
Razem koszty finansowe	13 302	2 835

Aktualizacja wartości udziałów w spółkach zależnych wynika z utworzonego odpisu z tytułu trwałej utraty wartości w spółce MKF-Ergis Sp. z o.o. Informacje związane z przeprowadzonym testem zostały przedstawione w nocie 18.

9. Podatek dochodowy

9.1. Podatek dochodowy ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Bieżący podatek dochodowy:		
Bieżące obciążenie podatkowe	-	4 073
Korekty dotyczące podatku z lat ubiegłych	- 8	-
	- 8	4 073
 Odroczony podatek dochodowy:		
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	8 595	50
Podatek odroczony przeniesiony z kapitału własnego		
	8 595	50
 Obciążenie podatkowe wykazane w zysku lub stracie	8 587	4 123

9.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Zysk przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	43 748	23 033
Zysk z działalności przed opodatkowaniem	43 748	23 033
Koszt podatku dochodowego według stawki 19% (w roku ubiegłym 19%)	8 312	4 376
Różnice trwałe:		
Dywidenda	- 2 699	- 576
Wynik na sprzedaży udziałów w celu umorzenia	788	-
Odpis na udziały (nie utworzono aktywa w podatku odroczonym)	2 034	-
Koszty PFRON	49	30
Amortyzacja (różnica trwała na wartości początkowej ŚT)	152	42
Darowizny nie podlegające odliczeniu od dochodu	33	2
Pozostałe	- 83	250
Razem	274	- 253
 Podatek wg efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 20% (2016 -17%)	8 586	4 123
 Koszt podatku dochodowego ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	8 587	4 123

9.3. Bieżące aktywa i zobowiązania podatkowe

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
Bieżące aktywa podatkowe		
Należny zwrot podatku	2 066	269
Pozostałe	-	-
	<u>2 066</u>	<u>269</u>
Bieżące zobowiązania podatkowe		
Podatek dochodowy do zapłaty	-	908
Pozostałe	-	-
	<u>-</u>	<u>908</u>

9.4. Podatek odroczony

Okres zakończony 31 grudnia 2017	Różnice przejściowe dotyczące składników:	
	aktywów z tytułu podatku odroczonego	rezerwy z tytułu podatku odroczonego
Różnica na wartości netto środków trwałych	239	7 036
Odpis aktualizujący środków trwałych	29	-
Odpis aktualizujący wartość zapasów	322	-
Odpisy na należności	118	-
Wycena należności w walucie	103	-
Rezerwa na bonusy od dostawców	-	2 402
Koszty danego okresu	136	-
Rozliczenia międzyokresowe	594	-
Wycena środków pieniężnych na rachunkach walutowych	55	-
Naliczone a niezapłacone odsetki	-	121
Wynagrodzenia niewypłacone na dzień bilansowy	126	-
Wycena zobowiązań w walucie	4	37
Różnica podatkowa dotycząca klasyfikacji leasingu	19	53
Przeniesienie przychodów i kosztów ze sprzedaży do następnego okresu ze względu na datę dostawy	180	-
Przeniesienie korekty przychodów i kosztów ze sprzedaży z faktur wystawionych w następnym okresie sprawozdawczym	30	-
Strata podatkowa	6 078	-
	<u>8 033</u>	<u>9 649</u>

Podejmując decyzję o utworzeniu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego Spółka rozważyła następujące pa - różnice przejściowe odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości; oraz - zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, od którego będzie można odpisać różnice przejściowe

Spółka utworzyła na dzień 31 grudnia 2016 roku aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na różnice pomiędzy wartością bilansową udziałów w spółkach MKF Ergis GmbH oraz Schimanski ERGIS GmbH a ich kosztem podatkowym w związku z planowana na 2017 rok sprzedażą.

Sprzedaż przez Spółkę w dniu 29 sierpnia 2017 roku udziałów posiadanych w MKF-Ergis GmbH oraz Schimanski-Ergis GmbH spowodowała powstanie straty podatkowej po stronie Spółki w wysokości różnicy między wartością rynkową zbytych udziałów (cena), a wydatkami poniesionymi historycznie na nabycie udziałów w spółkach niemieckich. Strata ta została opisana w nocie 18

Nierozliczona na dzień 31 grudnia 2017 roku strata podatkowa będzie rozliczana w kolejnych latach. Poziom planowanych do osiągnięcia dochodów podatkowych przez Spółkę z działalności operacyjnej w najbliższych trzech latach zakłada się na poziomie nie niższym, niż zysk podatkowy z działalności operacyjnej w 2017 roku (19 mln PLN), tak więc w 2018 roku Spółka planuje rozliczenie aktywa z uwagi na rozliczenie straty podatkowej w wysokości około 3 mln PLN, a pozostałą kwotę w dwóch kolejnych latach.

Spółka dokonuje analizy odzyskiwalności poszczególnych pozycji aktywów z tytułu podatku odroczonego

Okres zakończony 31 grudnia 2016	Różnice przejściowe dotyczące składników:	
	aktywów z tytułu podatku odroczonego	rezerwy z tytułu podatku odroczonego
Różnica na wartości netto środków trwałych	248	6 987
Odpis na majątek trwały	122	-
Odpisy na aktywa finansowe	14 457	-
Odpis aktualizujący wartość zapasów	358	-
Odpisy na należności	253	-
Wycena należności w walucie	25	37
Rezerwa na bonusy od dostawców	-	2 235
Wycena środków pieniężnych na rachunkach walutowych	14	22
Rozliczenia międzyokresowe	729	-
Wynagrodzenia niewypłacone na dzień bilansowy	85	-
Wycena zobowiązań w walucie	16	-
Naliczone a niezapłacone odsetki	-	46
Różnica podatkowa dotycząca klasyfikacji leasingu	22	23
	<u>16 329</u>	<u>9 350</u>

9.5. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Nie wystąpiły

9.6. Nieujęte różnice przejściowe wynikające z inwestycji w jednostki podporządkowane

Nie wystąpiły

10. Działalność zaniechana

Nie wystąpiła

11. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Spółka nie posiada aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

12. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFSS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty.

Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów. Fundusz nie posiada rzeczowych aktywów trwałych.

Spółka skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Spółki. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 20 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku 51 tysięcy PLN).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Pożyczki udzielone pracownikom	284	274
Środki pieniężne	188	161
Zobowiązania z tytułu Funduszu	452	384
Saldo po skompensowaniu	20	51

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	556	475

13. Zysk przypadający na jedną akcję

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
	(przekształcone)	
	PLN	PLN
Podstawowy zysk na jedną akcję		
Z działalności kontynuowanej	0,92	0,49
	0,92	0,49
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję		
Z działalności kontynuowanej	0,92	0,49
	0,92	0,49

13.1. Podstawowy zysk

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
	(przekształcone)	
Zysk/strata za rok obrotowy	35 161	18 910
Zysk za rok obrotowy z działalności zaniechanej wykorzystany przy obliczeniu podstawowego zysku na udział z działalności zaniechanej	0	0
	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
	(przekształcone)	
	tys.	tys.
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku/straty przypadającego na jedną akcję	38 399	39 195

13.2. Rozwodniony zysk

Nie dotyczy

14. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W dniu 14 lipca 2017 roku została wypłacona dywidenda z zysku wypracowanego w 2016 roku w wysokości 0,20 zł na W dniu 14 lipca 2016 roku została wypłacona dywidenda z zysku z lat poprzednich w wysokości 0,16 zł na akcję.

Zamiarem Zarządu Spółki jest zwrócenie się do WZA z wnioskiem o wypłatę dywidendy za 2017 rok, zgodnie z ogłoszoną w 2014 roku polityką dywidendową Spółki (raport bieżący 8/2014 z dnia 24 kwietnia 2014 roku).

Dywidenda ta wymaga zatwierdzenia przez Akcjonariuszy na Walnym Zgromadzeniu i nie została uwzględniona w zobowiązaniach w bieżącym sprawozdaniu finansowym.

15. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Stan na 1 stycznia 2017	4 506	79 699	148 344	6 261	12 452	10 764	262 026
Nabycia	-	1	- 202	718	-	30 497	31 014
Likwidacje	-	-	- 205	- 204	- 2	-	- 411
Zbycie składników majątku	-	-	- 93	- 356	- 70	-	- 519
Oddanie środków trwałych w budowie do użytkowania	-	6 325	24 642	120	301	- 31 388	-
Inne (zwrot urządzenia)	-	-	-	-	15	- 15	-
Stan na 31 grudnia 2017	4 506	86 025	172 486	6 539	12 696	9 858	292 110
Stan na 1 stycznia 2016	4 506	79 594	144 211	5 955	11 905	5 022	251 193
Nabycia	-	- 2	1 291	278	- 61	10 826	12 332
Zwiększenie z przeszacowania	-	-	6	2	- 3	- 5	-
Likwidacje	-	-	- 824	- 266	- 377	-	- 1 467
Oddanie środków trwałych w budowie do użytkowania	-	107	3 692	292	988	- 5 079	-
Inne	-	-	- 32	-	-	-	- 32
Stan na 31 grudnia 2016	4 506	79 699	148 344	6 261	12 452	10 764	262 026

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Umorzenie i utrata wartości							
Stan na 1 stycznia 2017	-	50 959	80 564	4 549	9 047	586	145 705
Eliminacja wskutek likwidacji	-	-	- 207	- 196	- 2	-	- 405
Eliminacja wskutek zbycia	-	-	- 62	- 339	- 41	-	- 442
Odwrocenie odpisu	-	- 10	-	-	-	- 483	- 493
Amortyzacja	-	1 841	10 448	751	872	-	13 912
Stan na 31 grudnia 2017	-	52 790	90 743	4 765	9 876	103	158 277
Stan na 1 stycznia 2016	-	49 008	70 788	4 228	8 651	100	132 775
Eliminacja wskutek likwidacji składników majątku	-	-	- 338	- 183	- 436	-	- 957
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku	-	-	- 38	- 266	- 13	-	- 317
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	-	39	-	-	-	486	525
Amortyzacja	-	1 914	10 181	770	845	-	13 710
Inne	-	- 2	- 29	-	-	-	- 31
Stan na 31 grudnia 2016	-	50 959	80 564	4 549	9 047	586	145 705

Wartość bilansowa

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Stan na 31 grudnia 2017	4 506	33 235	81 743	1 774	2 820	9 755	133 833
Stan na 1 stycznia 2016	4 506	28 740	67 780	1 712	3 405	10 178	116 321
				3 251	1 999		

Zwiększenie stanu środków trwałych w 2016 roku dotyczy inwestycji odtworzeniowych, a w 2017 roku inwestycji w kolejną linię do produkcji folii nanoErgis oraz wydatków odtworzeniowych. Linia do produkcji folii nanoErgis została przyjęta do ewidencji środków trwałych w lipcu 2017 roku. Inwestycja została sfinansowana kredytem bankowym w wysokości 28 mln PLN, z czego 4 mln PLN w 2016 roku i 24 mln PLN w 2017 rok.

Część wydatków inwestycyjnych odtworzeniowych poniesionych w 2016 roku została zrefinansowana w 2017 roku kredytem bankowym w wysokości 3,3 mln PLN. Również wydatki inwestycyjne odtworzeniowe w 2017 roku były częściowo finansowane kredytem inwestycyjnym - w 2017 roku wydatki zostały zrefinansowane w wysokości 2 mln PLN a w 2018 roku (po dniu bilansowym) w wysokości 2 mln PLN.

Na dzień 31.12.2017 roku Spółka ocenia, że okresy użytkowania większości aktywów przyjęte dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. W kilku przypadkach urządzeń pomocniczych Spółka wydłużyła okresy amortyzacji od 1 stycznia 2018 roku tych urządzeń. Wpłyne to na zmniejszenie kosztów amortyzacji w 2018 roku o kwotę 486 tys. złotych.

Wartość netto środków trwałych w leasingu 31.12.2017 wynosi 3.586 tys. zł (3.849 tys. zł na 31.12.2016)

Wartość brutto majątku całkowicie umorzono, a który nadal jest używany wynosi 60.891 tys. zł na 31.12.2017 (51.188 tys. zł na 31.12.2016)

W 2017 roku aktywowano 367 tys. zł kosztów finansowania zewnętrznego (0 zł w 2016 roku)

15.1. Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie

Zabezpieczeniem kredytów bankowych są następujące aktywa: hipoteka kaucyjna na nieruchomości w Wąbrzeźnie o wartości księgowej 9 mln. zł; hipoteka kaucyjna i zwykła na nieruchomości w Oławie o wartości księgowej 27 mln zł; cesja należności w wysokości 28 mln zł, zastaw rejestrowy na zapasach o wysokości 20 mln zł, zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 57,6 mln zł.

16. Wartość firmy

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Stan na początek roku obrotowego	19 032	19 032
Inne	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	19 032	19 032
Wartość bilansowa	19 032	19 032

Wartość firmy powstała w wyniku połączenia ERGIS S.A. i Eurofilms S.A.

16.1. Roczny test utraty wartości

Spółka na dzień bilansowy przeprowadziła test na utratę wartości firmy.

Testy nie wykazały konieczności utworzenia odpisów aktualizacyjnych wartości firmy.

16.2. Alokacja wartości firmy do jednostek generujących przepływy pieniężne

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy została alokowana do następującego ośrodka generującego środki pieniężne:

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
- Segment wyrobów opakowaniowych	19 032	19 032

Możliwą do odzyskania wartość tej jednostki generującej środki pieniężne określa się na podstawie wartości użytkowej, obliczonej przy wykorzystaniu prognozowanych przepływów pieniężnych przyjętych do budżetów zatwierdzonych przez zarząd na okres 5 lat oraz stopy dyskonta w wysokości 8,61% rocznie.

Główne założenia, na podstawie których obliczono wartość użytkową jednostek generujących środki pieniężne dla działalności: do prognozy przepływów pieniężnych przyjęto zysk operacyjny z długoterminowego planu finansowego Spółki, uwzględniającego planowane inwestycje (kolejna linia do produkcji folii stretch). Stopę dyskontową obliczono na podstawie struktury kapitału i kosztu kapitału. Przyjęto: koszt kapitału własnego 12,31%, koszt kapitału obcego 3,2% (średnioważony koszt kapitału 8,61%)

17. Wartości niematerialne

	Licencje, oprogramowanie, patenty	Razem
Wartość brutto		
Stan na 1 stycznia 2016	1 828	1 828
Zakup	-	-
Oddanie środków trwałych w budowie do użytkowania	55	55
		-
Stan na 1 stycznia 2017	1 883	1 883
Zakup	-	-
Oddanie środków trwałych w budowie do użytkowania	63	63
Inne	- 23	- 23
Stan na 31 grudnia 2016	1 883	1 883
Stan na 31 grudnia 2017	1 923	1 923
Umorzenie i utrata wartości		
	Licencje, oprogramowanie, patenty	Razem
Stan na 1 stycznia 2016	1 813	1 813
Koszty amortyzacji	50	50
Przeniesienie do aktywów przeznaczonych do zbycia/zbycie	-	-
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	-	-
Odwrocenie odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty	-	-
Różnice kursowe netto	-	-
Inne	-	-
Stan na 1 stycznia 2017	1 863	1 863
Koszty amortyzacji	48	48
Przeniesienie do aktywów przeznaczonych do zbycia/zbycie		-
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości		-
Odwrocenie odpisu aktualizacyjnego z tytułu utraty wartości		-
Różnice kursowe netto		-
Inne	- 20	- 20
Stan na 31 grudnia 2016	1 863	1 863
Stan na 31 grudnia 2017	1 891	1 891
Wartość bilansowa		
Stan na dzień 31.12.2016	20	20
Stan na dzień 31.12.2017	32	32

Wartość brutto wartości niematerialnych całkowicie umorzonych, a które nadal są używane wynosi 1.879 tys. zł na 31.12.2017 (1.846 tys. zł na 31.12.2016)

18. Jednostki zależne i stowarzyszone

Szczegółowe informacje dotyczące jednostek zależnych na dzień 31.12.2017 roku przedstawiają się następująco:

Nazwa jednostki zależnej	Siedziba jednostki zależnej	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość brutto udziałów 31.12.2017	Wartość netto udziałów 31.12.2017	Wartość brutto udziałów 31.12.2016	Wartość netto udziałów 31.12.2016
Flexergis Sp. z o.o.	Nowy Sącz	100,00%	100,00%	12 181	12 181	12 181	12 181
MKF-Ergis GmbH	Berlin	0,00%	0,00%	-	-	55 021	25 034
Schimanski-Ergis GmbH	Berlin	0,00%	0,00%	-	-	45 020	1 525
MKF-Ergis Sp. z o.o.	Warszawa	100,00%	100,00%	44 677	35 508	14 911	14 911
Lonni Sp. z o.o.	Warszawa	94,64%	94,64%	1 352	-	1 352	-
Numeratis Sp. z o.o.	Toruń	99,90%	99,90%	195	195	195	195
CS Recycling Sp. z o.o. sp. z o.o.	Warszawa	90,22%	90,22%	3 035	3 035	3 035	3 035
Transgis Sp. z o.o.	Wąbrzeźno	71,10%	71,10%	127	127	127	127
Trend Tapety sp. z o.o.	Warszawa	100,00%	100,00%	220	116	3 162	1 661
Tromar Sp. z o.o.	Oława	48,10%	48,10%	12	12	12	12
Razem				61 799	51 174	135 016	58 681

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym bezpośredni udział w posiadanych przez Spółkę inwestycjach w jednostki zależne uległ zmianie.

W wyniku transakcji w ramach Grupy Kapitałowej Ergis w dniu 29 sierpnia 2017 roku:

- Spółka zwiększyła swój bezpośredni udział w spółce zależnej MKF Ergis Sp. z o.o. z 60,20% do 100%
- Spółka sprzedała posiadane udziały w spółkach Schimanski Ergis GmbH oraz MKF Ergis GmbH do spółki zależnej MKF Ergis Sp. z o.o.
- spółki zależne Schimanski Ergis GmbH oraz MKF Ergis GmbH połączyły się; po fuzji spółka zależna przyjęła nazwę MKF-Schimanski-ERGIS GmbH

Cena sprzedaży udziałów w spółkach MKF-Ergis GmbH i Schimanski-Ergis GmbH wyniosła 37 528 tys. PLN.

W wyniku przeprowadzonych transakcji Grupy kapitałowej Spółka osiągnęła zysk w wysokości 18,2 mln PLN, który został zaprezentowany w przychodach finansowych (nota 8.7). Jednocześnie Spółka poniosła stratę podatkową w wysokości 50,8 mln PLN. Ceny transakcyjne zostały ustalone na poziomie wartości rynkowych na podstawie wycen sporządzonych przez niezależny zewnętrzny podmiot.

Decyzja o przeprowadzeniu reorganizacji w spółkach zależnych zajmujących się produkcją i sprzedażą folii twardych PVC i PET została podjęta z uwagi na dwa główne czynniki:

- niską konkurencyjność spółek na rynku niemieckim przekładającą się na ich niezadowalające wyniki finansowe, przy stosunkowo wysokich kosztach funkcjonowania;
- skomplikowaną strukturę właścicielską grupy w Niemczech i w Polsce, utrudniającą jej efektywne zarządzanie i dystrybucję zysków: MKF-Ergis GmbH jako udziałowiec MKF -Ergis Sp. z o.o., gdzie obie spółki sprawowały podobne funkcje (produkcja / dystrybucja), z tym że MKF Ergis Sp. z o.o. w części zlecała dystrybucję do MKF-Ergis GmbH oraz prowadzenie biznesu w dwóch spółkach niemieckich o podobnej działalności.

Celem transferu udziałów w spółkach niemieckich z Ergis do MKF-Ergis Sp. z o.o. były następujące okoliczności:

- rozdział funkcji w grupie poprzez ograniczenie funkcji holdingowej Ergis względem spółek niemieckich, ponieważ Ergis jako spółka o zdywersyfikowanej działalności nie była w stanie pełnić tej funkcji w sposób optymalny - Ergis jako spółka giełdowa zarządza bezpośrednio znaczną ilością podmiotów i prowadzi działalność produkcyjną w różnych obszarach. Z tego względu podjęcie decyzji o zmianie funkcji w grupie polegającej na przeniesieniu funkcji zarządczej nad biznesem niemieckim do osobnego podmiotu - MKF-Ergis Sp. z o.o. (podmiotu produkcyjnego w pionie folii twardych), wyznaczającego politykę operacyjną działalności prowadzonej w Niemczech w sferze folii twardych miało swoje uzasadnienie biznesowe: kontrola MKF-Ergis Sp. z o.o. nad spółkami działającymi w tym samym pionie produkcyjnym. Dodatkowo decyzja znajduje uzasadnienie w fakcie, że przed reorganizacją widoczne było krzyżowanie się funkcji MKF-Ergis Sp. z o.o. i spółek niemieckich. Stworzenie struktury pionowej miało zatem również na celu rozdział funkcji, gdzie spółką MKF-Ergis Sp. z o.o. będzie przede wszystkim producentem i dystrybutorem na rynek środkowo-wschodniej Europy, a MKF-Schimanski-ERGIS GmbH będzie miała raczej ograniczone funkcje produkcyjne, a przejmie większość funkcji dystrybucyjnych, w tym prowadzoną już dystrybucję na rynki zachodniej Europy.

- zwiększenie wydajności w zarządzaniu MKF-Schimanski-ERGIS GmbH poprzez sprawowanie kontroli przez spółkę z grupy – MKF-Ergis Sp. z o.o., która działa na podobnym rynku, co spółki niemieckie (tylko że w Polsce): Ergis – spółka matka, holding dla wielu podmiotów -> MKF-Ergis Sp. z o.o. – holding dla spółki niemieckiej, spółka działająca w ramach pionu folii twardych -> MKF-Schimanski-ERGIS GmbH - spółka niemiecka, działająca w ramach pionu folii twardych;

- możliwość bardziej efektywnego reinwestowania zysków uzyskiwanych z działalności operacyjnej spółek niemieckich z poziomu MKF-Ergis Sp. z o.o. (większość zysku alokowana do MKF-Ergis Sp. z o.o.) – podmiotu działającego w tym samym pionie, znającego sytuację spółek niemieckich i kosztochłonność produkcji / dystrybucji prowadzonej przez spółki niemieckie, co powinno wpływać na bardziej dynamiczny rozwój biznesu w Niemczech w porównaniu do sytuacji, kiedy podmiotem holdingowym był Ergis (mający znacznie bardziej zdywersyfikowany profil działalności i skupiający wiele różnych funkcji, w tym produkcję w różnych sferach);

- zwiększenie przejrzystości struktury właścicielskiej grupy Ergis poprzez zaimplementowanie klasycznej pionowej struktury holdingowej, gdzie operacyjne spółki niemieckie są zarządzane przez dedykowaną spółkę polską zarządzaną przez polski Ergis.

W dniu 23 sierpnia 2017 roku Spółka podpisała umowę z Trend Tapety Sp. z o.o. sprzedaży 9000 udziałów w celu umorzenia. Cena sprzedaży tych udziałów została wyliczona na podstawie wartości księgowej i wyniosła 1.692 tys. PLN. Cena została zapłacona w 2018 roku. Na tej transakcji spółka poniosła stratę 1.249 tys. PLN

W dniu 18 września 2017 roku Rada Nadzorcza ERGIS S.A. zaakceptowała wniosek Zarządu i wyraziła zgodę na przedsięwzięcie polegające na podwyższeniu kapitału zakładowego w spółce MKF-Ergis sp. z o.o. o kwotę 1.200.000 w drodze utworzenia nowych 24.000 udziałów zwykłych, każdy o wartości 50,00 złotych i objęcie przez ERGIS S.A. wszystkich nowoutworzonych 24.000 udziałów zwykłych w podwyższonym kapitale zakładowym spółki MKF-ERGIS sp. z o.o., za łącznym wynagrodzeniem wynoszącym 22.200.000,00 złotych.

W okresie od dokonania transakcji zakupu udziałów w Spółce MKF-Ergis Sp. z o.o. do 31 grudnia 2017 roku Zarząd Spółki dokonał oceny przesłanek wskazujących na utratę wartości 100 % udziałów w tej spółce. W wyniku analizy stwierdzono, że w związku z niekorzystnymi wynikami finansowymi osiągniętymi w ostatnim kwartale 2017 roku, wynikającymi z niezakładanych wcześniej wzrostów cen surowców podstawowych, które w krótkim okresie czasu nie znalazły bezpośredniego przełożenia na ceny sprzedaży, nastąpiła konieczność rewizji planów finansowych, która skutkowałą odpisem aktualizującym w wysokości 9 milionów PLN.

Wartość udziałów w Spółce MKF-Ergis Sp. z o.o. została oszacowana metodą DCF. Do prognozy przepływów pieniężnych przyjęto zysk operacyjny z długoterminowego planu finansowego MKF-Ergis Sp. z o.o. (okres prognozy 5 lat). W przepływach uwzględniono aktywa pozaoperacyjne (udziały w spółce MKF-Schimasnki-ERGIS GmbH) generujące przepływy pieniężne. Z uwagi na to efekty inwestycji rozwojowej będącej w trakcie realizacji przez MKF-Schimanski-ERGIS GmbH będą miały duże znaczenie dla wartości MKF-Ergis Sp. z o.o. w kolejnych okresach. Stopę dyskontową obliczono na podstawie struktury kapitału i kosztu kapitału. Przyjęto: koszt kapitału własnego 12,31 %, koszt kapitału obcego 3,2 %. Przyjęto stopę dyskontową w wysokości 8,61%.

W okresie prognozy założono 2% wzrost przychodów, ze sprzedaży i utrzymanie wskaźnika marży na poziomie 10-10,3%. Tempo wzrostu rynku opakowań w Europie przyjęto na poziomie 2,1% a w Polsce 6,8%.

Spółka przeprowadziła test wrażliwości na zmianę dwóch parametrów: WACC - średnioważony koszt kapitału nominalny (skalkulowano w wysokości 8,61%) ; - wartość spółki zależnej MKF-Schimanski-Ergis GmbH przypadająca na spółkę MKF-Ergis Sp. z o.o. (przyjęto wartość z dokonanej wyceny 38.035 tys. PLN, testowano w zakresie od 20 do 60 mln PLN)

Wyniki testu wrażliwości przedstawia poniższa tabelka.

Wartość MKF- Schimansk i-ERGIS GmbH przypadają ca na spółkę	dane wynikowe w tys. PLN	WACC - średnioważony koszt kapitału (nominalny)				
		7%	8%	8,61%	9%	10%
20 000	34781	22 900	17 473	14 619	8 406	
30 000	44781	32 900	27 473	24 619	18 406	
38 035	52816	40 935	35 508	32 654	26 441	
40 000	54781	42 900	37 473	34 619	28 406	
50 000	64781	52 900	47 473	44 619	38 406	
60 000	74781	62 900	57 473	54 619	48 406	

Zarząd przeanalizował wartości udziałów w pozostałych Spółkach. Zarząd nie zidentyfikował przesłanek utraty

19. Pozostałe aktywa finansowe

	Obrotowe		Trwałe	
	rok	rok	rok	rok
	zakończony	zakończony	zakończony	zakończony
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
		(przekształcone)		(przekształcone)
Pożyczki wykazane po koszcie zamortyzowanym				
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym	2 547	-	2 331	-
Pożyczki udzielone jednostkom pozostałym	41	34	33	55
Razem pozostałe aktywa finansowe	2 588	34	2 364	55

W dniu 16 sierpnia 2017 roku Spółka udzieliła pożyczki jednostce zależnej MKF-Ergis Sp. z o.o. w wysokości 1.459 tysięcy EURO, z przeznaczeniem na refinansowanie pożyczki uzyskanej od MKF Schimanski ERGIS GmbH na finansowanie zakupu linii technologicznych. Pożyczka jest oprocentowana w stałej wysokości 5 % z terminem spłaty do 31 grudnia 2019 roku (spłata w kwartalnych ratach)

20. Pozostałe aktywa niefinansowe

	Obrotowe		Trwałe	
	rok	rok	rok	rok
	zakończony	zakończony	zakończony	zakończony
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
		(przekształcone)		(przekształcone)
Rozliczenia międzyokresowe czynne	505	386	-	-
	505	386	-	-

W saldzie rozliczeń międzyokresowych znajdują się między innymi pozycje związane z kosztami ubezpieczeń majątkowych, prenumeraty, opłat bankowych

21. Świadczenia pracownicze

21.1. Programy akcji pracowniczych

Spółka nie uruchomiła programu akcji pracowniczych

21.2. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej samodzielnie, a na dzień 31 grudnia 2017 roku wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Poza odprawami emerytalnymi i rentowymi Spółka nie wypłaca innych świadczeń, zarówno w okresie zatrudnienia jak i po jego zakończeniu.

Podsumowanie świadczeń emerytalnych, kwotę rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	31.12.2017	31.12.2016
Bilans otwarcia	154	136
Koszty bieżącego zatrudnienia	22	18
Koszty odsetek [dyskonta]	6	
Wypłacone świadczenia	-3	
Koszty przyszłego zatrudnienia	0	
Koszty z tytułu zmian założeń demograficznych	205	
Zyski (-) i straty aktuarialne	45	
w tym związane ze zmianami założeń ekonomicznych	16	
w tym związane z doświadczeniem	29	
Bilans zamknięcia	430	154
Zobowiązania/Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych krótkoterminowe	58	
Zobowiązania/Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych długoterminowe	372	154

Główne założenia przyjęte do wyceny świadczeń pracowniczych na dzień sprawozdawczy są następujące:

	31.12.2017	31.12.2016
Stopa dyskontowa (%)	3,25	3,68
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,5	1,5
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	10,59	12
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzenia (%)	3	2,5
Pozostały średni okres zatrudnienia	35	35

Analiza wrażliwości:

Zmiana przyjętej stopy dyskontowej o 0,5%

	wzrost	spadek
31 grudnia 2017 roku		
Wpływ na zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	-21	23
31 grudnia 2016 roku		
Wpływ na zobowiązania z tytułu określonych świadczeń		

Zmiana wskaźnika rotacji o 10%

	wzrost	spadek
31 grudnia 2017 roku		
Wpływ na zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	-8	9
31 grudnia 2016 roku		
Wpływ na zobowiązania z tytułu określonych świadczeń		

22. Zapasy

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
	(przekształcone)	
Materiały (według cen nabycia)	25 297	19 443
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	2 304	2 037
Produkty gotowe		
według wartości netto możliwej do uzyskania	23 559	23 039
Towary (według ceny nabycia)	3 361	3 910
	54 521	48 429

W 2017 roku Spółka utworzyła odpis aktualizujący wartość zapasów w wysokości 1.102 tys. PLN. Wartość rozwiązanych/wykorzystanych odpisów to 1.292 tys. zł. Stan rezerwy na koniec 2017: 1.696 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku utworzono odpis aktualizujący wartość niskorotujących zapasów oraz korygujący wycenę wyrobów i towarów do cen sprzedaży w przypadkach, gdy wartość księgowa zapasów była wyższa od ceny

Prawo Spółki do dysponowania zapasami zostało ograniczone.

W celu zabezpieczenia kredytów bankowych ustanowiono zastaw rejestrowy na zapasach w wysokości 20.000 tys. PLN. (w 2017 i 2016 roku)

23. Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Należności z tytułu dostaw i usług	63 164	55 791
Odpis aktualizujący wartość należności	- 2 771	- 3 456
	<u>60 393</u>	<u>52 335</u>
Pozostałe należności od podmiotów powiązanych	36	125
Należności budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	6	6
Podatek od otrzymanej dywidendy	3 208	-
Zaliczki przekazane na dostawy	1 260	1 229
Inne należności	1 731	-
	6 241	1 360
Razem należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	<u>66 634</u>	<u>53 695</u>

W pozycji Podatek od otrzymanej dywidendy zaprezentowano podatek od uzyskanej od spółki zależnej Schimanski-Ergis GmbH dywidendy w wysokości 12,2 mln zł, odprowadzony do niemieckiego Urzędu Skarbowego. Spółka jest w posiadaniu odpowiedniej dokumentacji umożliwiającej zwrot zapłaconego podatku.

W pozycji inne należności Spółka prezentuje należności z tytułu sprzedaży udziałów spółce zależnej Trend Tapety Sp. z o.o. w celu ich umorzenia.

23.1. Należności z tytułu dostaw i usług

Średni termin spłaty należności z tytułu sprzedaży towarów i usług wynosi 57 dni. Po upływie terminu płatności od nieuregulowanych należności nalicza się odsetki ustawowe.

Na należności przeterminowane Spółka tworzy odpis aktualizujący: od 3 do 6 miesięcy - 10%, od 6 do 12 miesięcy - 50%, powyżej roku - 100%.

Przed przyjęciem nowego klienta Spółka stosuje system wewnętrznej oceny kredytowej do oceny zdolności kredytowej potencjalnego klienta i na tej podstawie wyznaczane są limity kredytowe.

Limity kredytowe klientów podlegają okresowej weryfikacji.

Należności od żadnego klienta nie przekraczają 5 % należności na dzień 31.12.2017 r. oraz na dzień 31.12.2016 r.

Analiza wiekowa należności

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
należności nieprzeterminowane	45 987	43 648
należności przeterminowane od 1 do 30 dni	8 933	7 978
należności przeterminowane od 31 do 90 dni	927	1 248
należności przeterminowane od 91 do 180 dni	346	918
należności przeterminowane od 181 do 360 dni	44	147
należności przeterminowane powyżej 360 dni	3 719	1 852
Razem	59 956	55 791

W przedziale przeterminowane należności powyżej 360 dni zaprezentowano należności od spółki zależnej CS Recycling, na który nie został dokonany odpis aktualizacyjny. Należności dotyczą zaliczki przekazanej Spółce CS Recycling na zapewnienie ciągłości dostaw płatka PET do ERGIS S.A. Według analizy przepływów gotówkowych rozliczenie zaliczki nastąpi po spłacie rat kredytów inwestycyjnych, tj. począwszy od 2018 roku.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

	zakończony 31.12.2017	zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Stan na początek roku obrotowego	3 456	2 488
Utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości należności	104	2 065
Wykorzystanie odpisów z tytułu utraty wartości należności	- 28	- 456
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości należności	- 761	- 641
Stan na koniec roku obrotowego	2 771	3 456

Określając poziom odzyskiwalności należności z tytułu dostaw i usług Spółka uwzględniła zmiany ich jakości od dnia udzielenia kredytu kupieckiego do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego.

Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na duży zasięg bazy klientów i brak powiązań między nimi.

Prawo Spółki do dysponowania należnościami zostało ograniczone.

Według stanu na 31.12.2017 i 31.12.2016 cesja należności w wysokości 28.000 tys. PLN stanowiła zabezpieczenie

24. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2017 roku wynosi 16.377 tysięcy PLN (31 grudnia 2016 roku: 1.256 tysięcy PLN).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 21.463,4 tysięcy PLN (31 grudnia 2016 roku: 1.035,8 tysięcy PLN), w odniesieniu do których wszystkie warunki zawieszające zostały spełnione.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów składało się z pozycji środki pieniężne w banku.

24.1. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych przedstawia poniższa tabela:

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	- 12 938	6 341
Korekty o:		
Należności od spółki zależnej Trend Tapety z tytułu zapłaty za udziały skupione w celu umorzenia	1 691	-
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	- 11 247	6 341
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	- 532	- 30 557
Korekty o:		
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu zakupu środków trwałych	- 1 101	608
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	- 1 633	- 29 949

25. Kapitał podstawowy i kapitały rezerwowe

25.1. Kapitał podstawowy

	Kapitał podstawowy		Nadwyżka ze sprzedaży udziałów	
	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Notowanie 12.989.202 akcji zwykłych na okaziciela EUROFILMS S.A. (12.06.2006)	7 794	7 794	-	-
Notowanie 4.026.653 praw do akcji zwykłych na okaziciela serii D EUROFILMS S.A. (24.07.2006)	2 416	2 416	12 736	12 736
Przydział 100.000 akcji zwykłych na okaziciela serii F EUROFILMS S.A. - realizacja Programu Opcji Menedżerskich (01.06.2007)	60	60	320	320
Emisja 31.282.683 akcji zwykłych na okaziciela serii E - emisja połączeniowa z ERGIS S.A. (27.09.2007)	18 770	18 770	49 895	49 895
Umorzenie 8.962.549 akcji zwykłych z dnia 12.10.2007	- 5 378	- 5 378	- 17 646	- 17 646
Umorzenie 1.023.864 akcji zwykłych z dnia 18.09.2017	- 615	-	- 4 937	-
	23 047	23 662	40 368	45 305

Dnia 27 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o umorzeniu 1.023.864 akcji. W dniu 18 września 2017 roku Sąd Rejonowy zarejestrował zmiany Statutu Spółki polegający między innymi na zmianie kapitału zakładowego poprzez jego obniżenie o kwotę równą łącznej wartości nominalnej umarżanych akcji, to jest o kwotę 614.318,40 zł do kwoty 23.047.275,00 zł.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału podstawowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

25.1.1. Wartość nominalna akcji

Akcje zwykłe mające pełne pokrycie w kapitale, o wartości nominalnej PLN 0,60, są równoważne pojedynczemu głosowi na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy i posiadają prawo do dywidendy.

25.1.2. Prawo Akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

25.1.3. Akcjonariusze o znacznym udziale

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Finergis Investment Limited z siedzibą w Nikozji na Cyprze		
udział w kapitale	39,59%	38,56%
udział w głosach	39,76%	39,57%
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”		
udział w kapitale	20,31%	19,94%
udział w głosach	20,39%	20,46%
Otwarty Fundusz Emerytalny PKO		
udział w kapitale	10,17%	9,90%
udział w głosach	10,21%	10,16%
Noble Funds Fundusz Inwestycyjny Otwarty		
udział w kapitale	5,39%	5,25%
udział w głosach	5,41%	5,39%

25.2. Kapitał rezerwowy

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Kapitał rezerwowy o charakterze ogólnym	-	-
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny składników rzeczowych aktywów trwałych	22 462	22 462
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny inwestycji	-	-
Kapitał rezerwowy z tytułu opcji na akcje rozliczanych w instrumentach kapitałowych	-	-
Kapitał rezerwowy na zabezpieczenia	-	-
Kapitał rezerwowy z tytułu różnic kursowych z przeliczenia	-	-
Kapitał rezerwowy z tytułu obligacji zamiennych	450	450
Inne	-	-
	22 912	22 912

25.2.1. Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny składników rzeczowych aktywów trwałych

	Wartość brutto zmian	Powiązany podatek dochodowy	Wartość brutto zmian	Powiązany podatek dochodowy
	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Stan na początek roku obrotowego	25 966	3 618	25 966	3 618
Stan na koniec roku obrotowego	25 966	3 618	25 966	3 618

Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych to kapitał powstały z wycen do wartości godziwej przy przejściu Spółki na MSSF.

Środki z kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny nie są dostępne do podziału.

25.2.2. Kapitał rezerwowy z tytułu obligacji zamiennych

	Wartość brutto zmian	Powiązany podatek dochod.	Wartość brutto zmian	Powiązany podatek dochod.
	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
	TPLN	TPLN	TPLN	TPLN
Stan na początek roku obrotowego	-	450	-	450
Emisja obligacji zamiennych	-	-	-	-
Inne	-	-	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	-	450	-	450

Nadwyżka ze sprzedaży opcji na obligacje zamienne stanowi składnik kapitałowy (prawa konwersji) 30 tys. obligacji zamiennych oprocentowanych na 7,3 %, wyemitowanych w 2009 roku.

25.3. Zyski zatrzymane

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
	(przekształcone)	
Stan na początek roku obrotowego	86 573	77 140
Przekształcony bilans otwarcia	87 845	75 212
Zysk/strata netto	35 161	18 910
Wyplata dywidendy	- 7 681	- 6 277
Stan na koniec roku obrotowego	115 325	87 845

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału podstawowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wysokość kapitału zapasowego wynosi 80 164 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie istnieją ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy, poza akcjami własnymi skupionymi przez Spółkę w celu umorzenia, które nie biorą udziału w wypłacie dywidendy.

26. Pożyczki i kredyty bankowe

	Obrotowe		Długoterminowe	
	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
	(przekształcone)		(przekształcone)	
Zabezpieczone				
Kredyty w rachunku bieżącym	27 516	32 174	17 408	-
Kredyty bankowe	18 788	11 829	40 281	38 872
	46 304	44 003	57 689	38 872
	46 304	44 003	57 689	38 872

26.1. Umowy kredytowe

Podmiot finansujący/rodzaj kredyty	Waluta kredytu	Wartość kredytu	Wartość kredytu wraz z naliczonymi na dzień 31.12.2017		w tym część długoterminowa	Termin spłaty	Wartość kredytu na dzień 31.12.2016
			w walucie	PLN			
PEKAO S.A. kredyt inwestycyjny	PLN	12 000	-	7 199	4 799	31.12.2020	9 600
PEKAO S.A. kredyt w rachunku bieżącym	PLN	20 500	-	15 854		30.03.2019**	17 998
	EUR	-	68	285			1 174
PEKAO S.A. kredyt inwestycyjny	PLN	4 000	-	3 251	2 523	30.06.2022	-
PEKAO S.A. kredyt inwestycyjny	PLN	4 000	-	1 999	1 428	30.06.2023	-
ING Bank Śląski S.A. kredyt inwestycyjny	PLN	30 000	-	12 000	6 000	31.10.2019	18 100
ING Bank Śląski S.A. kredyt inwestycyjny	PLN	10 000		8 204	6 444	31.12.2022	1 239
ING Bank Śląski S.A. - kredyt w rachunku bieżącym	PLN	19 000		11 884	11 884	29.11.2019	9
	EUR	3 000		-	-		8 781
mBank kredyt w rachunku bieżącym	PLN	13 000		11 377		04.02.2019*	5 351
	EUR		0	0			6 209
mBank kredyt inwestycyjny	PLN	20 000		19 777	15 776	30.12.2022	3 005
Bank Handlowy kredyt w rachunku bieżącym	PLN	25 000		5 524	5 524	28.06.2019	204
	EUR						1 238
Bank Handlowy kredyt inwestycyjny	PLN	16 623		6 639	3 311	31.12.2019	9 967
			RAZEM	103 993	57 689		82 875

* Aneks do umowy kredytowej, przedłużający termin spłaty kredytu z 4 lutego 2018 na 4 lutego 2019 został podpisany w styczniu 2018.

** Aneks do umowy kredytowej, przedłużający termin spłaty kredytu z 31 marca 2018 na 30 marca 2019 został podpisany z bankiem PEKAO S.A. w marcu 2018.

W 2017 roku, Spółka podpisała z Bankiem PEKAO S.A. umowę na refinansowanie inwestycji odtworzeniowych z 2016 i 2017 roku. Dopuszczalny limit kredytu 8 mln, z tym, że podzielony na transze : I transza w wysokości 4 mln PLN przeznaczona na refinansowanie inwestycji z 2016 roku i II transza w wysokości 4 mln PLN na refinansowanie wydatków odtworzeniowych z 2017 roku

W 2017 roku Spółka podpisała aneks z Bankiem PEKAO do umowy o kredyt w rachunku bieżącym, przedłużający termin obowiązywania umowy do 31 marca 2018 roku. Również w I półroczu 2017 Spółka podpisała aneks z Bankiem Handlowym w Warszawie do umowy o kredyt w rachunku bieżącym, przedłużający termin obowiązywania do 28 czerwca 2019 roku.

W dniu 28 czerwca 2017 roku Ergis S.A. i MKF-Ergis Sp. z o.o. podpisały aneks do wspólnej umowy o kredyt w rachunku bieżącym z Bankiem Handlowym w Warszawie S.A. przedłużający termin obowiązywania umowy z 29 czerwca 2017 roku na 28 czerwca 2019 roku. Pozostałe warunki kredytu, w tym wspólny limit zadłużenia w rachunku bieżącym (25 mln PLN) nie uległy zmianie.

W dniu 30 listopada 2017 roku Ergis S.A. i CS Recycling Sp. z o.o. podpisały aneks do wspólnej umowy o kredyt w rachunku bieżącym z bankiem ING Bank Śląski S.A. przedłużający termin obowiązywania umowy z 29 listopada 2019 roku. Pozostałe warunki kredytu, w tym wspólny limit zadłużenia w rachunku bieżącym (19 mln PLN, w tym limit dla CS Recycling – 6 mln. PLN) nie uległy zmianie.

Wzrost wartości kredytów wynika głównie z prowadzonych w 2017 roku inwestycji w Oławie i finansowanie wydatków kredytem inwestycyjnym oraz refinansowaniem części wydatków inwestycyjnych odtworzeniowych poniesionych w 2016 i 2017 roku kredytem inwestycyjnym. Szczegóły zaprezentowano w nocie 15.

26.2. Naruszenie postanowień umowy kredytowej

W bieżącym okresie Spółka zrealizowała ustalone z bankami wskaźniki finansowe. Nie wystąpiły również inne naruszenia umów kredytowych w 2017 roku i w 2016 roku.

26.3. Zmiana zobowiązań wynikających z działalności finansowej

	Stan na dzień 01.01.2017	uruchomione	spłacone	zmiany wynikające ze stopnia wykorzystania dostępnych linii kredytowych	Stan na dzień 31.12.2017
Kredyty inwestycyjne	41 911	29 532	12 374		59 069
Kredyty obrotowe (w rachunku bieżącym)	40 964			3 960	44 924
Leasing	3 846	682	1 139		3 389
RAZEM	86 721	30 214	13 513	3 960	107 381
					-1175

26.4. Zamienne obligacje dłużne

Spółka nie emitowała obligacji

27. Rezerwy

	Krótkoterminowe		Długoterminowe	
	rok	rok	rok	rok
	zakończony	zakończony	zakończony	zakończony
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Rezerwa na św. emerytalne	58	-	372	154
	58	-	372	154

	Rezerwa na św. emerytalne	
Stan na 1 stycznia 2017	154	
Utworzone w ciągu roku obrotowego	276	
Stan na 31 grudnia 2017	430	
Stan na 1 stycznia 2016	136	-
Utworzone w ciągu roku obrotowego	18	
Stan na 31 grudnia 2016-przekształcone	154	

Szczegółowy opis rezerwy emerytalnej zaprezentowano w pkt. 21

Rezerwa jest prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rezerwy długoterminowe oraz rezerwy krótkoterminowe.

28. Rozliczenia międzyokresowe bierne

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Zobowiązanie z tytułu premii dla pracowników	1 276	2 386
Zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów	1 417	1 216
Razem	2 693	3 602
Zobowiązania z tytułu premii dla pracowników		Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów

Stan na 1 stycznia 2017 przekształcone	2 386	1 216	
Utworzone	1 276	501	
Redukcja z tytułu płatności	- 2 386	- 300	
Stan na 31 grudnia 2017	1 276	1 417	
Stan na 1 stycznia 2016-przekształcone	2 090	1 091	-
Utworzenie	2 386	125	
Redukcja z tytułu płatności	- 2 090	-	
Stan na 31 grudnia 2016-przekształcone	2 386	1 216	

Zobowiązanie z tytułu premii dla pracowników

Jednostka zawiązuje rezerwy na wypłacane, po odbyciu Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe, nagrody roczne przyznawane pracownikom na podstawie regulaminu wynagradzania (tzw. 13-tki), oraz w związku z zawartymi warunkami wypłaty nagrody w indywidualnych umowach o pracę, czy też zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą nagrody dla Zarządu.

Zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów

Jednostka nalicza na zakończenie okresu rozliczeniowego rezerwy na niewykorzystane urlopy.

29. Przychody przyszłych okresów

	Krótkoterminowe		Długoterminowe	
	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Dotacje	728	737	4 691	5 415
Razem:	728	737	4 691	5 415

Dotacja z PARP do linii CAST4 , którą Spółka otrzymała w 2012 roku - pozostała do rozliczenia kwota 5.419 tys. zł .

30. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	24 528	27 194
Wobec jednostek powiązanych	1 403	918
Wobec jednostek pozostałych	23 125	26 276
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	1 150	829
Zobowiązania z tytułu podatku VAT	235	-
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	408	303
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 512	1 147
Zaliczki otrzymane na dostawy	20	57
Niezafakturowane zobowiązania z tytułu dostaw i usług	718	386
Inne zobowiązania	2 309	1 109
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego do osób prawnych	-	-
Razem zobowiązania	30 880	31 025
	30 880	31 412
	-	- 387

Informacja o transakcjach z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 31

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 45 dniowych.

Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim 20 dniowym terminem płatności

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

W pozycji Inne zobowiązania prezentowane są między innymi zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych, które na dzień 31.12.2017 roku wynosiły : 2 157 tys. PLN, a na dzień 31.12.2016: 1 055 tys. PLN

31. Zobowiązania z tytułu leasingu**31.1. Ogólne warunki leasingu**

Umowy leasingu finansowego dotyczą środków transportowych, wyposażenia oraz maszyn i urządzeń produkcyjnych. Czas trwania umów leasingu finansowego wynosi od 3 do 6 lat. Po zakończeniu umowy istnieje możliwość wykupu środków po wartości nominalnej. Zobowiązania z tytułu leasingu zabezpieczone są tytułem własności leasingodawcy na składnikach majątku objętych leasingiem.

31.2. Zobowiązania z tytułu leasingu

	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	rok	rok	rok	rok
	zakończony 31.12.2017	zakończony 31.12.2016	zakończony 31.12.2017	zakończony 31.12.2016
	(przekształcone)		(przekształcone)	
Zobowiązanie do 1 roku	1 054	1 051	1 046	1 042
Zobowiązanie od 1 roku do 5 lat	2 275	2 750	2 199	2 642
Zobowiązanie powyżej 5 lat	60	45	55	40
	3 389	3 846	3 300	3 724
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	3 389	3 846	3 300	3 724
Uwzględnione w sprawozdaniu finansowym jako:				
Zobowiązania z tytułu leasingu krótkoterminowe			1 054	1 051
Zobowiązania z tytułu leasingu długoterminowe			2 335	2 795
			3 389	3 846

32. Instrumenty finansowe, cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym**32.1. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym**

Spółka zarządza kapitałem tak aby zagwarantować zdolność kontynuowania działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla Akcjonariuszy.

Cel osiągnięty jest poprzez optymalizację zadłużenia do kapitału własnego.

Ogólna strategia działania Spółki nie zmieniła się od roku ubiegłego.

32.2. Wskaźnik zadłużenia netto do kapitałów własnych

Zarząd dokonuje oceny struktury zadłużenia. W ramach oceny dokonywana jest analiza kosztu kapitału oraz rodzajów ryzyka związanego z każdą klasą kapitału. Przyjęto docelowy wskaźnik zadłużenia netto do kapitałów własnych na poziomie nieprzekraczającym 130 %. Na dzień 31 grudnia 2017 roku zadłużenie było o 7,4 miliona PLN niższe od zadłużenia na koniec 2016 roku, wskaźnik zadłużenia netto do kapitału własnego na koniec 2017 roku wyniósł 67 % a na koniec 2016 roku wynosił 84 %.

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec roku:

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Zadłużenie	148 420	128 949
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	- 16 377	- 1 256
Zadłużenie netto	132 043	127 693
Kapitał własny	200 706	175 940
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	66%	73%

32.3. Kategorie instrumentów finansowych

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Aktywa finansowe		
Pożyczki i należności	71 581	53 785
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16 377	1 256
	87 958	55 041
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Długoterminowe pozostałe aktywa finansowe	2 364	55
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	66 629	53 696
Krótkoterminowe pozostałe aktywa finansowe	2 588	34
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16 377	1 256
	87 958	55 041

Według oceny Spółki nie ma istotnej różnicy między wartością bilansową a wartością godziwą instrumentów finansowych.

Zobowiązania finansowe

Kredyty, zobowiązania z tytułu leasingu i zobowiązania wycenione wg zamortyzowanego kosztu	138 262	119 041
Razem zobowiązania finansowe	138 262	119 041
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	57 689	38 872
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu oraz pozostałe	2 335	2 797
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	30 880	32 320
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	46 304	44 003
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	1 054	1 049
	138 262	119 041

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne znaczące koncentracje ryzyka kredytowego w odniesieniu do pożyczek i należności.

Wyżej wykazana wartość bilansowa odzwierciedla maksymalne narażenie Spółki na ryzyko kredytowe z tytułu takich pożyczek i należności.

Reklasyfikacje aktywów finansowych

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Spółka nie dokonywała reklasyfikacji instrumentów finansowych.

32.4. Cele zarządzania ryzykiem finansowym

Zarząd Spółki koordynuje dostęp do krajowych i międzynarodowych rynków finansowych, monitoruje ryzyko finansowe związane z działalnością Spółki i zarządza nim.

Ryzyko, na które narażona jest Spółka, obejmuje ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej w wartości godziwej oraz ryzyko cenowe), a także ryzyko kredytowe, ryzyko płynności i ryzyko oprocentowania przepływów pieniężnych.

Zarząd Spółki weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka, jak również monitoruje ryzyko cen rynkowych dotyczących wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne oraz lokaty krótkoterminowe.

Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskiwanie środków finansowych na działalność Spółki.

Spółka posiada także inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka zawierała w przeszłości transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim kontrakty na zamianę stóp procentowych (swap procentowy) oraz walutowe kontrakty terminowe typu forward. Spółka nie wyklucza zawierania tych transakcji w przyszłości.

Celem tych transakcji jest zawsze zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Spółki oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez Spółkę jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

32.5. Ryzyko rynkowe

Działalność Spółki wiąże się przede wszystkim z narażeniem na ryzyko finansowe wynikające ze zmian kursów walut oraz stóp procentowych.

Narażenie Spółki na ryzyko rynkowe ani sposób jego pomiaru i zarządzania nim nie uległy zmianie.

32.6. Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe

Spółka przeprowadza test wrażliwości aktywów finansowych i zobowiązań finansowych na zmiany stóp procentowych oraz kursu walut w których dokonuje transakcji handlowych oraz posiada zobowiązania kredytowe w tych walutach

Do testu na przyjęto następujące zmiany tych parametrów:

- 1 % zmiana w zakresie stopy procentowej PLN (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 1 % zmiana w zakresie stopy procentowej USD (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 1 % zmiana w zakresie stopy procentowej EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 10 % zmiana kursu walutowego PLN/USD (wzrost lub spadek kursu walutowego)
- 10 % zmiana kursu walutowego PLN/EUR (wzrost lub spadek kursu walutowego)

Wpływ potencjalnych zmian powyższych parametrów na wynik finansowy i kapitał Spółki:

Pozycja	Wartość pozycji TPLN	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na kapitał		wpływ na wynik		wpływ na kapitał	
		+1% PLN	-1% PLN	+1% PLN	-1% PLN	10%	-10%	10%	-10%
		+1% USD	-1% USD	+1% USD	-1% USD				
		+1% EUR	-1% EUR	+1% EUR	-1% EUR				
Pozostałe aktywa i inwestycje	4 832	-	-	-	-	483	- 483	-	-
Środki pien., ich ekwiwalenty	16 377	164	- 164	-	-	-	-	-	-
Środki pien., ich ekwiwalenty w walucie	16 225	-	-	-	-	1 623	- 1 623	-	-
Nal. z tyt. dostaw i usług, poz. nal. w walucie	22 910	-	-	-	-	2 291	- 2 291	-	-
Wpływ na aktywa fin. przed opodatkowaniem	44 119	164	- 164	-	-	4 397	- 4 397	-	-
Podatek		31	- 31	-	-	835	- 835	-	-
Wpływ na aktywa fin. po opodatkowaniu	-	133	- 133	-	-	3 561	- 3 561	-	-
Zobowiązania fin.	2 585	- 26	26	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania fin. w walucie	590	-	-	-	-	- 59	59	-	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług, poz. zobowiązania w walucie	10 285	-	-	-	-	- 1 029	1 029	-	-
Kredyty i pożyczki w walucie o zmiennej stopie %	285	- 3	3	-	-	- 29	29	-	-
Kredyty i pożyczki PLN o zmiennej stopie %	103 993	- 1 040	1 040	-	-	-	-	-	-
Wpływ na zobowiązania fin. przed opodatkowaniem	117 738	- 1 069	1 069	-	-	- 1 116	1 116	-	-
Podatek		- 203	203	-	-	- 212	212	-	-
Wpływ na zobowiązania fin. po opodatkowaniu	-	- 866	866	-	-	- 904	904	-	-
Razem zwiększenie / zmniejszenie	-	-732	732	-	-	2 657	- 2 657	-	-

32.7. Zarządzanie ryzykiem walutowym

Z uwagi na fakt, że Spółka realizuje istotną część swoich przychodów w Euro oraz często konkuruje z podmiotami ze strefy Euro, umacnianie się złotego wpływa na obniżanie uzyskiwanych przychodów i realizowanych marż. Zjawisko to jest częściowo kompensowane przez fakt, że znaczna część surowców jest nabywana w Euro.

Spółka ogranicza ryzyko zmian kursów walutowych poprzez odpowiednią kalkulację cen sprzedawanych wyrobów gotowych.

Z kolei deprecjacja złotego mogłaby spowodować pogorszenie wyników z działalności finansowej w związku z faktem, że część kredytów jest nominowana w EUR.

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań pieniężnych Spółki denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy przedstawia się następująco:

	Aktywa		Zobowiązania	
	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
	(przekształcone)		(przekształcone)	
EUR	40 562	21 248	10 559	25 614
USD	3 368	1 402	595	39
Pozostałe	38	27	6	5

32.7.1. Wrażliwość na ryzyko walutowe

Spółka jest narażona przede wszystkim na ryzyko związane ze zmianą kursu EURO/PLN.

Stopień wrażliwości Spółki na 10% wzrost i spadek kursu wymiany PLN na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli.

10% to stopa wrażliwości wykorzystywana w wewnętrznych raportach dotyczących ryzyka walutowego przeznaczonych dla Zarządu i odzwierciedlających ocenę dotyczącą możliwych zmian kursów wymiany walut obcych.

Analiza wrażliwości obejmuje wyłącznie nierozliczone pozycje pieniężne denominowane w walutach obcych i koryguje przewalutowanie na koniec okresu obrachunkowego o 10% zmianę kursów.

Analiza ta obejmuje kredyty zewnętrzne denominowane w walutach odmiennych od waluty dłużnika.

Wartość dodatnia w poniższej tabeli wskazuje wzrost zysku i zwiększenie pozostałego kapitału własnego towarzyszące wzmocnieniu się kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%. W przypadku 10% osłabienia PLN w stosunku do danej waluty obcej wartość ta byłaby ujemna, a wpływ na zysk i kapitały byłby odwrotny.

	Wpływ zmiany EUR		Wpływ zmiany USD	
	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
	(przekształcone)		(przekształcone)	
Wynik finansowy	2 433	- 2 581	225	136

Wrażliwość Spółki na ryzyko walutowe zmniejszyło się w bieżącym okresie przede wszystkim wskutek zmniejszania wartości kredytów nominowanych w EURO.

Zdaniem zarządu analiza wrażliwości nie jest reprezentatywna dla ryzyka kursowego, ponieważ narażenie na koniec roku nie odzwierciedla poziomu narażenia w ciągu całego roku obrotowego. Sprzedaż denominowana w EUR ma charakter sezonowy; spada w ostatnim kwartale roku obrotowego, co powoduje zmniejszenie wartości należności w EUR na koniec roku.

32.7.2. Kontrakty forward zabezpieczające przed ryzykiem różnic kursowych

Na dzień 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie zawierała transakcji zabezpieczenia kursów

32.8. Zarządzanie ryzykiem stóp procentowych

W związku z częściowym finansowaniem swojej działalności kredytem bankowym, Spółka jest narażona na ryzyko wahań stóp procentowych. Istnieje ryzyko, że jeśli stopy procentowe wzrosną, wzrośnie również koszt obsługi zadłużenia, przez co wyniki finansowe Spółki mogą ulec pogorszeniu.

32.8.1. Wrażliwość na wahania stóp procentowych

W punkcie 32.6. Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe przedstawiono analizę wrażliwości poszczególnych pozycji aktywów i pasywów na wahania stóp procentowych o 1 punkt procentowy na dzień bilansowy.

W 2017 roku stopy procentowe (zarówno WIBOR jak i EURIBOR) utrzymywały się na dość niskim poziomie. Wahania stopy procentowej w zakresie 1-2 % nie mają znaczącego wpływu na wyniki finansowe Spółki.

Zmiana stóp procentowych nie ma wpływu na pozostałe kapitały.

32.9. Pozostałe rodzaje ryzyka cenowego

Nie dotyczy.

32.10. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych, w wyniku czego Spółka poniesie straty finansowe.

Spółka stosuje zasadę dokonywania transakcji wyłącznie z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej; w razie potrzeby uzyskując stosowne zabezpieczenie jako narzędzie redukcji ryzyka strat finansowych z tytułu niedotrzymania warunków umowy.

Narażenie Spółki na ryzyko wiarygodności kredytowej kontrahentów jest stale monitorowane.

Na należności z tytułu dostaw i usług składają się kwoty należne od dużej liczby klientów, rozłożone między różne branże i obszary geograficzne.

Prowadzi się bieżącą ocenę kredytów na podstawie kondycji należności, a w razie konieczności Spółka stosuje odpowiednie gwarancje kredytowe.

Spółka nie jest narażona na istotne ryzyko kredytowe wobec pojedynczego kontrahenta ani grupy kontrahentów o podobnych cechach. Jako kontrahentów o podobnych cechach Spółka klasyfikuje podmioty powiązane.

Ponieważ transakcje z pojedynczym klientem nie przekraczają 5 % obrotów - koncentracja ryzyka kredytowego nie przekracza 5% aktywów pieniężnych brutto w ciągu roku.

Wartość bilansowa aktywów finansowych odpowiada maksymalnemu narażeniu Spółki na ryzyko kredytowe bez uwzględnienia wartości otrzymanych zabezpieczeń. W większości należności od kontrahentów zagranicznych są ubezpieczone.

32.11. Zarządzanie ryzykiem płynności

Spółka jest narażona na ryzyko utraty płynności, rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach.

Ryzyko wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia.

32.11.1. Tabele ryzyka płynności i ryzyka stóp procentowych

Poniższe tabele przedstawiają informacje o terminach umownej wymagalności zobowiązań finansowych niestanowiących instrumentów pochodnych. Tabele te opracowano na podstawie niezdyskontowanych przepływów pieniężnych i zobowiązań finansowych, uszeregowanych według najwcześniejszego możliwego wymaganego terminu płatności. Tabela obejmuje zarówno przepływy pieniężne związane z kapitałem i odsetkami.

	Średnia ważona efektywnej stopy procentowej	Poniżej 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesiący	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 do 5 lat	Ponad 5 lat	Razem
Stan na 31.12.2017	%						
Nieoprocentowane		26 950	3 930	-	-	-	30 880
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	4	96	190	768	2 275	60	3 389
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	3	4 117	972	40 191	58 628	-	103 908
Instrumenty o stałej stopie procentowej	3	-	-	-	-	-	-
		31 163	5 092	40 959	60 903	60	138 177
Stan na 31.12.2016							
Nieoprocentowane	-	26 212	5 903	-	-	-	32 115
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	4	99	180	772	2 750	45	3 846
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	3	1 601	1 432	40 970	38 872	-	82 875
Instrumenty o stałej stopie procentowej	3	-	-	-	-	-	-
		27 912	7 515	41 742	41 622	45	118 836

Spółka korzysta z linii kredytowych - łączna kwota niewykorzystanego kredytu wynosi na dzień bilansowy 33.443
Spółka nie widzi zagrożenia niewywiązywania się z regulowania zobowiązań zgodnie z terminem ich wymagalności.

33. Transakcje z jednostkami powiązanymi**33.1. Transakcje handlowe**

W roku obrotowym Spółka zawarła następujące transakcje handlowe ze stronami powiązanymi niebędącymi członkami Grupy:

	Przychody ze sprzedaży		Zakup		Należności od jednostek powiązanych		Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	
	2017	2016	2017	2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Direct-One Towarzystwo Prywatyzacyjne	-	1	-	1	-	-	-	-
Marketis	11	25	177	112	-	3	78	17
Mera Pnefal 40 Mera	-	-	43	84	-	-	-	11
Metropolitan Capital	-	-	55	-	1	-	7	-
Kancelaria Adwokacka Kaczorowski	-	-	50	108	73	-	9	9
	11	26	1 403	783	1	3	154	86

Direct One, Mera-Pnefal i Polskie Towarzystwo Prywatyzacyjne to podmioty powiązane z Przewodniczącym Rady Nadzorczej panem Markiem Górskim. Marketis to podmiot powiązany z Prezesem Zarządu panem Tadeuszem Nowickim. Kancelaria Adwokacka P.Kaczorowski to podmiot powiązany z Sekretarzem Rady Nadzorczej panem Pawłem Kaczorowskim. Metropolitan Capital - podmiot powiązany z członkiem Rady Nadzorczej panem Waldemarem Majem.

Nie udzielono i nie otrzymano żadnych gwarancji. Transakcje z tymi podmiotami realizowane są na zasadach rynkowych.

W roku obrotowym Spółka zawarła następujące transakcje handlowe ze stronami powiązanymi będącymi członkami Grupy:

	Przychody ze sprzedaży		Zakup		Należności od jednostek powiązanych		Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	
	2017	2016	2017	2016	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Flexergis	474	755	78	67	114	150	20	5
Numeratis	51	44	1780	1 771	1	0	286	182
CS Recycling	119	1513	12 822	11 623	1 248	1 213	543	50
Transgis	255	322	1 698	1 464	12	10	99	90
Erg-pak	3	3	1	4	1	1	3	0
Lonni	10	12	-	-	1	3	-	-
MKF Ergis	80	278	1 039	0	-	-	171	167
Schimanski	-	1	-	-	-	-	-	-
MKF-Ergis	9 243	8 025	1 403	1 469	1 022	781	203	337
Trend Tapety	12	20	1	9	1 693	1	0	0
Tromar	45	0	-	-	2	-	-	-
	10 292	10 973	18 822	16 407	4 094	2 159	1 325	831

Zobowiązania wobec Erg-pak wynikają z zafakturowanych rat leasingowych.

Należności od spółki zależnej CS Recycling szczegółowo zostały opisane w notcie 23.1.

Należności od spółki Trend Tapety na dzień 31.12.2017 to niezapłacona kwota za sprzedane akcje własne w celu umorzenia.

33.2. Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym

W roku obrotowym nie zostały udzielone pożyczki członkom naczelnego kierownictwa oraz na rzecz wspólnych przedsięwzięć.

W 2017 roku Spółka udzieliła pożyczki MKF-Ergis Sp. z o.o. w wysokości 1,45 mln EURO z przeznaczeniem na refinansowanie pożyczki uzyskanej od MKF-Ergis GmbH na zakup środków trwałych.

33.3. Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa

Wynagrodzenia członków zarządu w roku obrotowym przedstawiały się następująco:

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Świadczenie krótkoterminowe	983	733
	983	733

Wynagrodzenia członków zarządu składają się z części stałej i zmiennej i określa je komitet ds. wynagrodzeń Rady Nadzorczej. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego uzależniona jest od wyników uzyskanych przez

33.4. Pozostałe transakcje z podmiotami powiązanymi

W 2016 roku spółka podpisała jedną umowę leasingu środków transportu ze Spółką zależną Erg-Pak Sp. z o.o. zadłużenie z tego tytułu na dzień 31.12.2017 roku wynosi 157,3 tysięcy PLN.

34. Nabycie jednostek zależnych

W latach 2017- 2016 roku nie wystąpiły tego typu transakcje.

35. Zbycie działalności

W 2017 roku Spółka prowadziła działalność w tym samym zakresie.

36. Transakcje niepieniężne - inwestycje i finansowanie

Nie wystąpiły.

37. Umowy leasingu operacyjnego**37.1. Spółka jako leasingobiorca**

Podpisane umowy leasingu traktowane są jako leasing finansowy.

37.2. Spółka jako leasingodawca

Nie dotyczy.

38. Zobowiązania do poniesienia wydatków

Nie wystąpiło

39. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe**39.1. Zobowiązania warunkowe**

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Gwarancje bankowe	36	59
Zabezpieczenie wierzytelności handlowych (weksel in- blanco)	35	35
Poręczenia za spółki zależne	33 905	45 007
	33 976	45 101

39.2. Aktywa warunkowe (sprawy sądowe)

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016 (przekształcone)
Sporne skierowane do sądu	227	1 720
Wyroki sądowe zaopatrzone w klauzulę wykonalności	1 477	521
Upadłości zgłoszone do masy upadłości	620	442
Układy sądowe	5	8
	2 329	2 691

Na wszystkie sprawy sądowe Spółka utworzyła odpis aktualizujący wartość należności.

40. Zatrudnienie

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku ERGIS S.A. zatrudniała 495 osób, a na dzień 31 grudnia 2016 roku 448

41. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony 31 grudnia 2017 i 31 grudnia 2016 w podziale na rodzaje usług:

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Obowiązkowe badanie rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	136	144
Przegląd śródrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	68	51
Razem	205	194

42. Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym wystąpiły następujące zdarzenia wymagające ujawnienia w sprawozdaniu finansowym:

8 marca 2018 roku Rada Nadzorcza zatwierdziła plan finansowy spółki na 2018 rok wraz z planowanymi na ten rok inwestycjami.

W dniu 29 marca 2018 roku Spółka podpisała z bankiem PEKAO S.A. aneks do umowy o kredyt w rachunku bieżącym przedłużającym termin obowiązywania umowy z 30 marca 2018 na 30 marca 2019.

43. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 19 kwietnia 2018

Warszawa, 19.04.2018

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych : *Anna Mochalska*

Zarząd:

Tadeusz Nowicki

Jan Polaczek

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

/12340/